

SVENSK PUNKTSKRIFT

Svenska skrivregler för punktskrift

utgivna av Punktskriftsnämnden
i samarbete med Språkrådet

Andra upplagan

Skriftserien *Svensk punktskrift* innehåller följande titlar:

Fonetik och punktskrift, av Lillemor Andersson och Catharina Johansson (2005)
Kortskrift. Nivå 1 och 2 (1997)
Kortskrift. Nivå 3 och 4, för anteckningar (1997)
Louis Braille – Skapare av ett skriftsystem (2005), av Beatrice Christensen Sköld
Punktskriften och dess användning (andra upplagan, planeras utkomma 2009)
Punktskriftens termer (2001)
Redigering och avskrivning (1999)
Skrivregler för matematik och naturvetenskap (andra upplagan, planeras utkomma 2009)
Svenska skrivregler för punktskrift (andra upplagan, 2009)
Tactile maps – Guidelines for the production of maps for the visually impaired (2003),
av Yvonne Eriksson, Gunnar Jansson och Monica Strucel
Taktila kartor –Handledning i kartframställning (2003),
av Yvonne Eriksson, Gunnar Jansson och Monica Strucel
Teckentabell som norm för svensk åttapunktsskrift (1997)

Tidigare utgivning:

Handledning i reliefbildframställning på svällpapper (1994),
av Yvonne Eriksson och Monica Strucel
A guide to the production of tactile graphics on swellpaper (1995),
av Yvonne Eriksson och Monica Strucel

Distribution: Talboks- och punktskriftsbiblioteket
Box 5513
121 17 Johanneshov
E-post: info@tpb.se
www.punktskriftsnamnden.se
www.tpb.se

© 2009 Punktskriftsnämnden,
Talboks- och punktskriftsbiblioteket
Redaktör: Björn Westling
Omslag: Helena Lunding, Tecknar nu
Tryck: Lenanders Grafiska AB, 2009
ISBN 978-91-88132-41-3

Innehåll

Förord till den andra upplagan	9
Inledning	10
<i>Kort historik.....</i>	<i>10</i>
<i>Punktskriften idag</i>	<i>10</i>
<i>Förändringar i den andra upplagan av Svenska skrivregler för punktskrift... 11</i>	
Tecken med nytt utseende i punktskrift.....	12
Nya tecken i punktskrift.....	13
Andra förändringar	13
1 Punktskriftens uppbyggnad	14
1.1 <i>Det svenska alfabetet i punktskrift.....</i>	<i>14</i>
1.2 <i>Siffror</i>	<i>15</i>
1.3 <i>Punktskriftscellen.....</i>	<i>15</i>
1.4 <i>Punktskriftens egenart</i>	<i>16</i>
1.5 <i>Teknisk beskrivning.....</i>	<i>17</i>
1.6 <i>Förstorad punktskrift.....</i>	<i>17</i>
2 Skiljetecken och andra skrivtecken.....	19
2.1 <i>Skiljetecken.....</i>	<i>19</i>
2.2 <i>Bindestreck, tankstreck.....</i>	<i>20</i>
2.3 <i>Parenteser.....</i>	<i>21</i>
2.3.1 <i>Rund parentes, bågpantes ¶¶¶</i>	<i>22</i>
2.3.2 <i>Hakparentes ¶¶¶</i>	<i>23</i>
2.3.3 <i>Fonetisk parentes ¶¶¶¶¶</i>	<i>23</i>
2.3.4 <i>Vinkelparentes ¶¶¶¶¶</i>	<i>23</i>
2.3.5 <i>Klammerparentes ¶¶¶¶¶</i>	<i>24</i>
2.4 <i>Andra skrivtecken</i>	<i>24</i>
2.4.1 <i>Paragraftecken ¶</i>	<i>24</i>
2.4.2 <i>Et-tecken ¶</i>	<i>25</i>
2.4.3 <i>Asterisk/stjärna och kors ¶ ¶¶</i>	<i>25</i>
2.4.4 <i>Nummertecken, "fyrkant" ¶¶</i>	<i>26</i>
2.4.5 <i>Snabel-a ¶¶</i>	<i>26</i>
2.4.6 <i>Omvänt snedstreck, bakstreck ¶¶</i>	<i>26</i>
2.4.7 <i>Understreck ¶¶</i>	<i>26</i>
2.4.8 <i>Lodstreck ¶</i>	<i>27</i>
2.4.9 <i>Utelämnat huvudord, fristående tilde ¶¶</i>	<i>27</i>
2.5 <i>Valutatecken.....</i>	<i>27</i>

2.6	<i>Skyddstecken</i>	28
2.7	<i>Listtecken</i>	28
3	Specialtecken i punktskrift	29
3.1	<i>Förtecken</i>	29
3.2	<i>Versaler</i>	30
3.2.1	Tecken för en versal ¶	30
3.2.2	Flera versaler i följd ¶¶	30
3.2.3	Flera ord med versaler i följd ¶¶¶	31
3.2.4	Versaler och gemener tillsammans.....	32
3.3	<i>Hjälptecken</i>	32
3.3.1	Avslutningstecken.....	33
3.3.2	Tecken för position på raden, index	33
3.3.3	Hjälpparentes ¶:¶:¶:¶:¶	34
3.4	<i>Tecken för stilsorter</i>	34
3.4.1	Markering av enstaka ord: kursiv stil, fetstil m.m. ¶:¶:¶	35
3.4.2	Markering av flera ord: kursiv stil, fetstil m.m. ¶:¶:¶:¶:¶:¶:¶:¶:¶	36
3.4.3	Markering av orddelar.....	36
3.4.4	Exakt markering av olika stilsorter m.m.....	37
3.5	<i>Ordningföljden mellan specialtecken i punktskrift</i>	38
3.6	<i>Kortskrift</i>	38
4	Andra språk	39
4.1	<i>Bokstäver med diakritiska tecken</i>	39
4.1.1	Fyra vanliga bokstäver med diakritiska tecken	39
4.1.2	Generellt skrivsätt för bokstäver med diakritiska tecken	39
4.1.3	Exakt skrivsätt för bokstäver med diakritiska tecken	40
4.1.4	Fristående diakritiska tecken	42
4.2	<i>Sammanskrivna bokstäver och andra avvikande bokstäver</i>	42
4.3	<i>Text på andra språk</i>	43
4.4	<i>Förteckningar över punktskriftstecken på andra språk</i>	44
4.4.1	Samiska – bokstäver som används i samiska språkvarieteter	44
4.4.2	Tyska.....	45
4.4.3	Franska	45
4.4.4	Spanska.....	46
4.4.5	Esperanto.....	46
4.4.6	Grekiska bokstäver	46
4.5	<i>Fonetik</i>	47
4.5.1	Fonetisk parentes ¶:¶:¶:¶:¶	47
4.5.2	Några fonetiska tecken enligt IPA.....	47
4.5.3	Modifieringstecken	48
4.5.4	Tecken för betoning och längd.....	48
5	Sifferuttryck	49
5.1	<i>Siffertecken</i>	49
5.2	<i>Decimaltecken</i>	49

5.3	<i>Gruppering av siffror i långa tal</i>	50
5.4	<i>Vanliga nummer och tal</i>	51
	Bankgiro, bankkonto.....	51
	Bibelställe, psalmvers.....	51
	Boxnummer	52
	Datum.....	52
	Diarienummer	52
	Klockslag.....	52
	Kronor och ören.....	53
	Matchresultat.....	53
	Organisationsnummer	53
	Personnummer.....	54
	Plusgiro.....	54
	Postnummer	54
	Skala.....	54
	Telefonnummer	54
5.5	<i>Siffror och bokstäver</i>	55
5.6	<i>Romerska siffror</i>	55
5.7	<i>Siffror i korsord</i>	56
6	Matematiska tecken och måttenheter	57
6.1	<i>Addition</i>	57
6.2	<i>Subtraktion</i>	57
6.3	<i>Likhetstecken</i>	58
6.4	<i>Multiplikation</i>	58
	6.4.1 Multiplikation med punkt	59
	6.4.2 Multiplikation med kryss	59
	6.4.3 Multiplikation med asterisk.....	60
6.5	<i>Division</i>	60
	6.5.1 Division med snedstreck	60
	6.5.2 Division med horisontellt bråkstreck	61
	6.5.3 Bråktal.....	61
6.6	<i>Procenttecken och promilletecken</i>	61
6.7	<i>Större än- och mindre än-tecken</i>	62
6.8	<i>Rottecken</i>	62
6.9	<i>Måttenheter</i>	63
7	Poesi	64
7.1	<i>Skrivning av vers</i>	64
7.2	<i>Repristecken</i>	65
7.3	<i>Verslära</i>	66
8	Musik	67
9	Punktskriftens layout	69

9.1	<i>Rubriker</i>	69
9.2	<i>Stycken</i>	70
9.3	<i>Sidor</i>	70
9.3.1	Sidnummer.....	70
9.3.2	Sidbyte.....	70
9.3.3	Sidhuvud och sidfot.....	70
9.4	<i>Listor och uppställningar</i>	71
9.4.1	Punktuppställningar.....	71
9.4.2	Avskiljare efter uppslagsord ¶¶.....	73
9.4.3	Uppreningstecken §.....	74
9.5	<i>Utelämnad text</i>	74
9.5.1	Avbrutet ord ¶¶¶.....	75
9.5.2	Avbruten mening ¶¶¶.....	75
9.5.3	Utdrag ur text ¶¶¶¶¶¶¶¶.....	75
9.5.4	Ifyllnadsuppgift.....	76
9.6	<i>Avvikande textavsnitt – avskiljningslinjer</i>	76
9.7	<i>Fotnoter och slutnoter</i>	77
	Ordförklaringar	79
	Litteratur	80
	Alfabetiskt register	81
	Teckenregister	93

Förord till den andra upplagan

Svenska skrivregler för punktskrift är en samling regler och rekommendationer för hur man skriver punktskrift på svenska.

Boken ersätter den första upplagan som utgavs 1997 under namnet *Allmänna skrivregler*. Därmed utgår också den särskilda utgåvan *Punktskriftens grunder – Utdrag ur Allmänna skrivregler* från 1998.

Svenska skrivregler för punktskrift har tagits fram av Lillemor Andersson, Stig Becker, Eva Björk, Catharina Johansson och Björn Westling på uppdrag av Punktskriftsnämnden.

Ola Karlsson och Rickard Domeij på Språkrådet, den första redaktör för *Svenska skrivregler* och den senare ledamot i Punktskriftsnämnden, har bidragit till arbetet genom granskning, diskussioner och råd – ett stort tack riktas till dem.

Genom denna nya utgåva hoppas vi ytterligare ha förbättrat möjligheterna att skapa bra och användbar punktskrift.

Enskede, februari 2009

Björn Westling
Sekreterare i Punktskriftsnämnden

Inledning

Kort historik

År 1825 presenterade fransmannen Louis Braille (1809–1852) det skriftsystem med upphöjda punkter som nu är den vanligaste skriften för gravt synskadade i alla länder.

Det visade sig mycket snart att punkterna var lättare att uppfatta med känslan än de reliefskrifter med linjer, som tidigare varit i bruk. De olika tecknens form och storlek var också väl avpassade för att kunna avläsas med fingertopparna. Punktskriften var dessutom lättare att framställa. Med några enkla hjälpmedel kunde var och en skriva själv, och man fick alltså både ett läs- och ett skrivsystem.

Brailles punktskrift har efter hand anpassats till de flesta nationella alfabeterna. Man har också utarbetat punktskriftssystem för olika fackområden: musiknoter, matematik, fonetik etc.

I punktskriften har en egen ändamålsenlig layout utvecklats som gäller rubriksättning, tabeller m.m.

Punktskriften idag

Denna skrivregelsamling innehåller de grundläggande reglerna för svensk punktskrift. För skrivregler för svenska språket hänvisas till *Svenska skrivregler*, utgivna av Språkrådet (Liber, 2008).

Punktskriftsnämnden menar att punktskrift inte i onödan ska skilja sig från vanlig tryckt text (svartskrift). Det ska vara möjligt att skriva och redigera en text och att sedan valfritt skriva ut den i svartskrift eller i punktskrift utan att några större hänsyn till punktskriften behöver tas.

Speciella skrivsätt för punktskrift har därför undvikits så långt det är möjligt och när punktskriftens skrivregler skiljer sig från svartskrift poängteras detta särskilt.

Det har stor betydelse att den punktskrift som mångfaldigas är enhetlig. Punktskriftens skrivregler bör därför följas noggrant. Det är dock möjligt att frånga regler och rekommendationer om goda skäl finns för detta, men det bör då påpekas i den framställda texten.

Förändringar i den andra upplagan av *Svenska skrivregler för punktskrift*

Antalet ändringar av teckens utseende i punktskrift har medvetet hållits så få som möjligt. Några ändringar har ändå gjorts av olika skäl.

Vissa tecken har sedan tidigare haft olyckligt valda utseenden i punktskrift, vilket har gjort dem svårlästa och ibland lätta att blanda ihop med andra tecken. Därför har procent- och promille-tecknen, gradtecknet samt större än- och mindre än-tecknen fått nya utseenden i punktskrift.

Användningen av förtecken har tidigare inte varit så konsekvent som det vore önskvärt. Förtecknet ∷ (p4) har till exempel använts både för det generella skrivsättet för bokstäver med diakritiska tecken och för de olika valutatecknen. Valutatecknens utseenden var därför flertydiga. Detta har nu ändrats genom att ett annat förtecken används för valutatecken. Även et-tecknet har fått nytt utseende av samma skäl.

Ett nytt förtecken ∷ (p12456) har införts för matematiska tecken, i denna bok förekommer punkt och kryss som multiplikationstecken. Även för gradtecken används samma förtecken.

Nedan följer de viktigaste förändringarna och nyheterna i den andra upplagan av *Svenska skrivregler för punktskrift*:

Tecken med nytt utseende i punktskrift

Tecken	Nytt utseende	Tidigare utseende	Teckennamn
%	⠠⠠⠠	⠠⠠⠠⠠	procenttecken
‰	⠠⠠⠠⠠	⠠⠠⠠⠠⠠	promilletecken
¢	⠠⠠⠠	⠠⠠⠠	centtecken
\$	⠠⠠⠠	⠠⠠⠠	dollartecken
€	⠠⠠⠠	⠠⠠⠠	eurotecken
£	⠠⠠⠠	⠠⠠⠠	pundtecken
¥	⠠⠠⠠	⠠⠠⠠	yentecken
°	⠠⠠⠠	⠠⠠⠠	gradtecken
&	⠠⠠	⠠⠠⠠	et-tecken
>	⠠⠠⠠	⠠⠠⠠	större än-tecken
<	⠠⠠⠠	⠠⠠⠠	mindre än-tecken
•	⠠⠠⠠	⠠	multiplikationstecken (punkt)
×	⠠⠠⠠	⠠	multiplikationstecken (kryss)

Punktskriftstecken för markering av enstaka ord (fetstil i första hand) samt förtecken för exakt markering av olika stilsorter:

⠠⠠ ⠠⠠

Punktskriftstecken för markering av flera ord (kursiv stil i första hand):

⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠

Nya tecken i punktskrift

Tecken	Punktskrift	Teckennamn
©	⠠⠨⠠	copyrighttecken
®	⠠⠠⠨⠠	registreringstecken
TM	⠠⠠⠨⠠⠠⠠	trade mark-tecken (varumärkestecken)

Andra förändringar

Avslutningstecknet ⠨ används numera också mellan siffror och bokstäver a–j. Tidigare användes ⠨.

Tre versaltecken ⠠⠠⠠ kan användas för att visa att flera ord i följd är skrivna med versaler. För att visa var följden av versaler tar slut ska avslutningstecknet ⠨ användas.

1 Punktskriftens uppbyggnad

1.1 Det svenska alfabetet i punktskrift

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
⠁	⠃	⠉	⠑	⠑	⠋	⠗	⠒	⠇	⠛
k	l	m	n	o	p	q	r	s	t
⠅	⠇	⠓	⠎	⠕	⠏	⠕	⠗	⠑	⠞
u	v	x	y	z					
⠥	⠧	⠭	⠽	⠵					
w	å	ä	ö						
⠽	⠁	⠁	⠞						
à	é	è	ü						
⠁	⠑	⠑	⠽						

Uppställningen av alfabetet är gjord för att belysa systematiken i punktskriftstecknens utseende. Bokstäverna w, å, ä och ö följer inte denna systematik och har därför placerats på en egen rad och inte i alfabetisk följd.

Det finns fyra bokstäver med diakritiska tecken som återges med ett särskilt punktskriftstecken. Övriga bokstäver med diakritiska tecken återges med flera punktskriftstecken. Se avsnitt 4.1.

För att ange versaler krävs att versaltecken ⠗ sätts ut före bokstäverna, se vidare avsnitt 3.2.

1.2 Siffror

Siffror föregås av siffertecken $\cdot\cdot$. Siffrorna består av de tio första bokstäverna i alfabetet. Siffertecknet skrivs framför varje nytt tal. Se även kapitel 5 Sifferuttryck.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
$\cdot\cdot$	$\cdot\cdot$	$\cdot\cdot$	$\cdot\cdot$	$\cdot\cdot$	$\cdot\cdot$	$\cdot\cdot$	$\cdot\cdot$	$\cdot\cdot$	$\cdot\cdot$

EXEMPEL

2009

$\cdot\cdot$

1.3 Punktskriftscellen

Punktskriften består av sex upphöjda punkter, ordnade inom en rektangulär ”cell”, i två kolumner med tre punkter vardera. Genom att placera punkter i olika kombinationer inom cellen kan 63 olika tecken bildas. Därtill kommer blanktecknet, den tomma cellen.

För att underlätta beskrivningen av tecknen har punkterna nummerats, siffrorna anger punkternas position i cellen:

①	④
②	⑤
③	⑥

Man kan beskriva ett punktskriftstecken genom att ange punkterna i cellen, t.ex. bokstaven c: $\cdot\cdot$ (p14).

Åttapunktsskrift, punktskrift med åtta punkter, förekommer framför allt på punktskriftsskärmar vid datoranvändning.

Med åtta punkter ges 255 möjligheter (utöver blanktecknet). Dessa är numrerade på följande sätt:

① ④
② ⑤
③ ⑥
⑦ ⑧

1.4 Punktskriftens egenart

Punktskriften består av 63 olika tecken, förutom blanktecken. Det går inte att med ett så relativt litet antal tecken återge alla de tecken och symboler som används i svartskrift. Punktskriften använder i stället kombinationer av tecken, det vill säga förtecken som ändrar betydelsen av följande tecken – som i fallet med siffrorna ovan. Detta ger punktskriften möjlighet att återge ett stort antal symboler. Se vidare avsnitt 3.1.

En A4-sida i en punktskriftsbok brukar rymma 29 rader och 28 tecken per rad. Detta betyder att avstavning är vanligare i punktskrift än i svartskrift. Gällande regler för avstavning ska tillämpas, d.v.s. sammansatta ord delas i de enkla ord de består av. Enkla ord avstavas antingen enligt ordledsprincipen eller enligt enkonsonantprincipen. Förkortningar, årtal, datum, siffer- och tecken-grupper får inte avstavas eller delas upp på flera rader. Se *Svenska skrivregler* för regler för avstavning.

Layout som underlättar läsningen i svartskrift får inte samma effekt i punktskrift, utan kan tvärtom försvåra läsbarheten, eftersom lästekniken är helt annorlunda. Att överföra raster, färger m.m. skulle försämra läsbarheten i punktskrift. När man framställer punktskrift måste man därför göra en avvägning mellan att å ena sidan ge så många detaljupplysningar som möjligt om svartskriften och å andra sidan undvika sådant som försvårar läsningen.

Man kan skriva punktskrift för hand med reglett och stift, vilket motsvarar att skriva med penna. Man kan skriva punktskrift med en punktskriftsmaskin, en skrivmaskin där varje punkt motsvaras av en tangent. Till en dator kan en punktskriftsskrivare kopplas för att skriva ut text i punktskrift.

1.5 Teknisk beskrivning

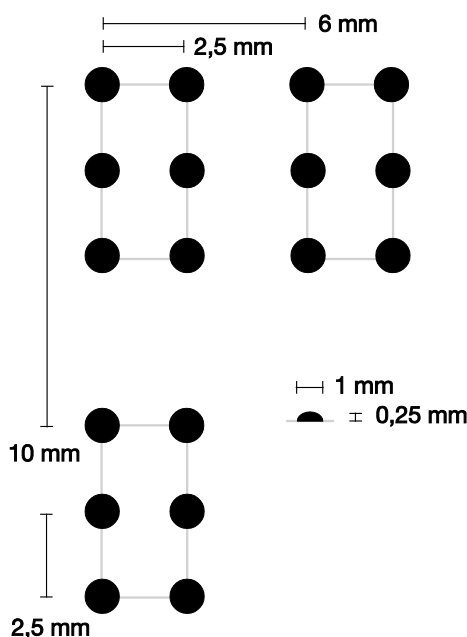
Punktskriftscellens storlek är i stort sett densamma över hela världen, endast smärre nationella avvikelser förekommer.

I Sverige har sexpunktscellen följande mått:

Punktens höjd ska vara minst 0,25 mm för att ge god tydlighet och avläsbarhet åt punkterna. Punktens diameter är ca 1 mm.

Avståndet mellan punkterna i cellen är både vertikalt och horisontellt ca 2,5 mm.

Avståndet mellan motsvarande punkter i angränsande celler är ca 6 mm horisontellt och ca 10 mm vertikalt. Måtten mellan cellerna och raderna mäts från mittpunkt till mittpunkt i cell respektive rad.

Den vanligaste pappersstorleken som används för att trycka punktskrift är A4. Det rymmer högst 29 rader inklusive en eventuell egen rad för sidnummer (paginarad) och 28 tecken/rad. Det finns också ett bredare papper, FA44 eller s.k. bokformat, som rymmer ca 36 tecken/rad.

Punktskrift kräver viss tjocklek på papperet för att punkterna ska framträda, punktskriftspapper väger kring 160 g/m², att jämföras med kopieringspapper som väger kring 80 g/m².

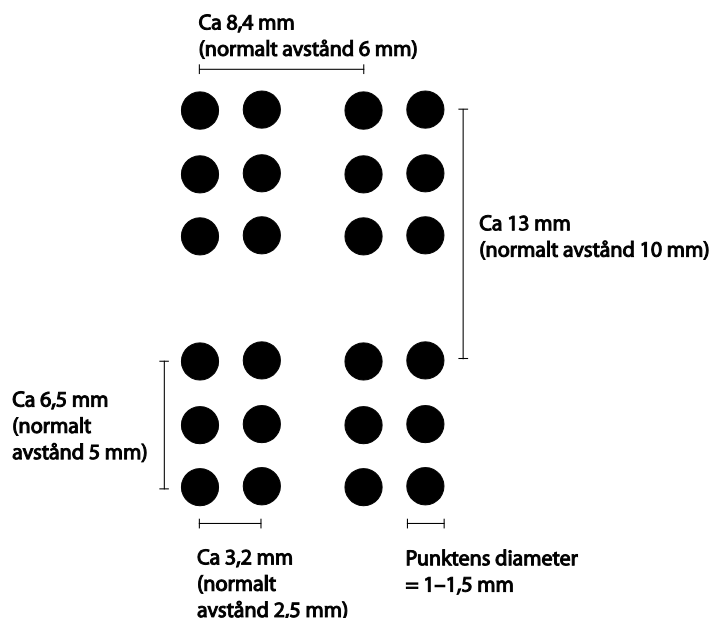
1.6 Förstorad punktskrift

Punktskrift med större avstånd mellan punkterna kallas förstorad punktskrift.

Att använda förstorad punktskrift kan vara en möjlighet för personer som annars har svårt att känna och läsa av punktskriftstecknen – på grund av t.ex. nedsatt känsel i fingrarna.

En A4-sida med förstord punktsskrift rymmer ungefär 19 rader/sida och 21 tecken/rad.

Förstord punktsskrift har följande ungefärliga mått inom punktsskriftscellen och mellan celler och rader:

Avståndet mellan punkterna i cellen är både vertikalt och horisontellt ca 3,2 mm (normalt avstånd 2,5 mm).

Avståndet mellan motsvarande punkter i angränsande celler är ca 8,4 mm (normalt 6 mm) horisontellt och ca 13 mm (normalt 10 mm) vertikalt.

Alla mått mellan cellerna och raderna mäts från mittpunkt till mittpunkt i cell respektive rad.

Det finns anteckningsverktyg (regletter) för förstord punktsskrift, det är alltså möjligt att skriva den för hand, liksom punktsskriftsmaskiner (skrivmaskiner). Det finns också punktsskriftsskrivare av olika fabrikat som klarar att trycka förstord punktsskrift.

.....
.....

Skillnaden mellan arbets- och vilodagar blev mindre skarp; hon kunde tillåta sig vilodagar mitt i veckan.

.....
.....
.....
.....

M/S Kronan

.....

0,55 liter/mil

.....

månadsskiftet april/maj

.....

”Vill du leka?”

.....

Det var Iris’ blommor.

.....

”Vad betyder ’abstrus’?” frågade han.

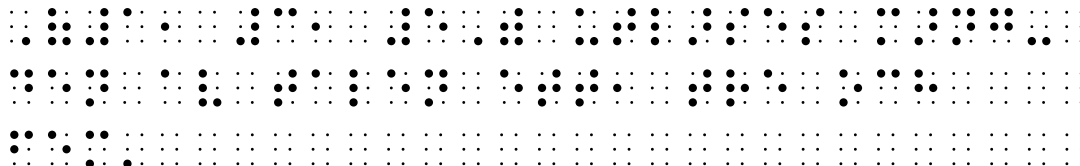
.....
.....

2.2 Bindestreck, tankstreck

2.3.5 Klammerparentes ⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨

EXEMPEL

{1, 3, 5} utläses mängden av talen ett, tre och fem.

2.4 Andra skrivtecken

§	⠠⠠⠠	paragraftecken
&	⠠⠠⠠	et-tecken (utläses "och")
*	⠠⠠⠠	asterisk, stjärna
†	⠠⠠⠠⠠	kors
#	⠠⠠⠠⠠	nummertecken, "fyrkant"
@	⠠⠠⠠⠠	snabel-a (eng. at-sign)
\	⠠⠠⠠	omvänt snedstreck, bakstreck (eng. backslash)
_	⠠⠠⠠	understreck (eng. underscore)
	⠠⠠⠠	lodstreck
~	⠠⠠⠠	utelämnat huvudord, fristående tilde
”	⠠⠠⠠	upprepningstecken (även citattecken, anföringstecken)

2.4.1 Paragraftecken ⠠⠠⠠

Lägg märke till att detta tecken ⠠⠠⠠ också används som förtecken för att ange teckens position över bokstav och övre index (se avsnitt 3.3.2). Av denna anledning är det extra viktigt att det i punktskrift skrivs ett blanktecken mellan paragraftecken och siffra.

EXEMPEL

§ 1. Sammanträdet öppnades av ordföranden.

§ 1. Sammanträdet öppnades av ordföranden.

se § 7–9

se § 7–9

se 2 kap. 5–7 § Brottsbalken

se 2 kap. 5–7 § Brottsbalken

(Kommentar till exemplet: lägg märke till att paragraftecken placeras före siffra utom i lagtext och juridisk text och i hänvisningar till sådana texter.)

2.4.2 Et-tecken ¶

EXEMPEL

Almqvist & Wiksell

Almqvist & Wiksell

2.4.3 Asterisk/stjärna och kors * †

EXEMPEL

Lars Gustafsson *1936

Lars Gustafsson *1936

August Strindberg †1912

August Strindberg †1912

das Blatt -er†

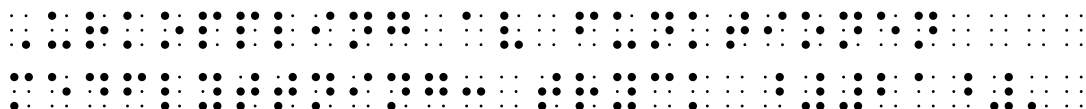

För asterisk och kors som nothänvisning, se avsnitt 9.7.

2.4.4 Nummertecken, "fyrcant" ⠠⠠⠠

EXEMPEL

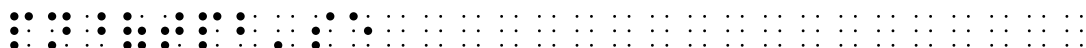
Urkoppling av funktionen medflyttning: tryck #21#.

2.4.5 Snabel-a ⠠⠠⠠

EXEMPEL

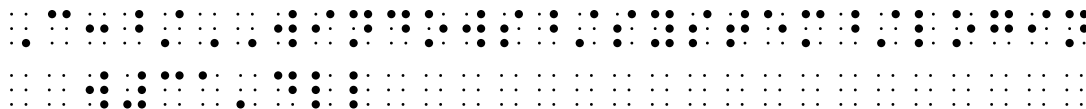
pn@tpb.se

2.4.6 Omvänt snedstreck, bakstreck ⠠⠠⠠

EXEMPEL

C:\WINDOWS\system\loginw31.dll

2.4.7 Understreck ⠠⠠⠠

EXEMPEL

emil_emilsson@hotmail.com

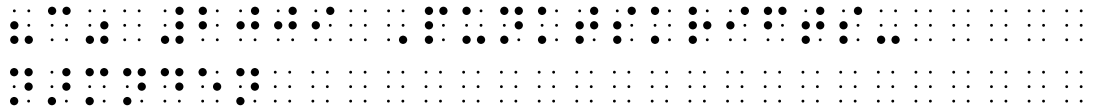

2.6 Skyddstecken

©		copyrighttecken
®		registreringstecken
™		trade mark-tecken (varumärkstecken)

EXEMPEL

© 2009 Punktskriftsnämnden

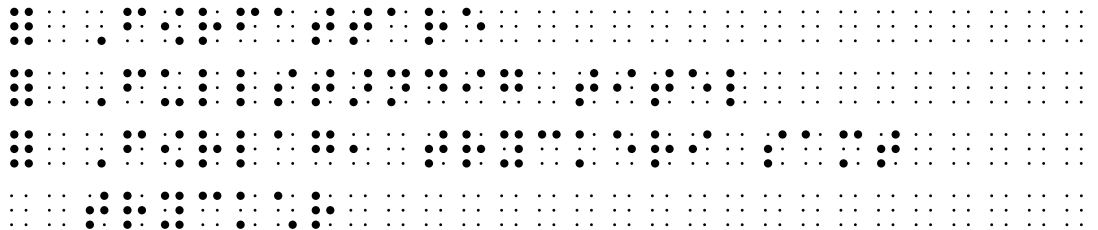
2.7 Listtecken

•		kula (listtecken)
◦		ring (listtecken)
▪		fyrkant (listtecken)

Se även avsnitt 9.4 för exempel med flera listtecken.

EXEMPEL

- Författare
- Fullständig titel
- Förlag, tryckeri samt tryckår

3 Specialtecken i punktskrift

3.1 Förtecken

I punktskrift används förtecken som ändrar betydelsen av följande tecken. Antalet kombinationer blir på det här sättet många.

De vanligaste förtecknen är versaltecken (se avsnitt 3.2 nedan) och siffertecken (se avsnitt 5.1). Andra förtecken är:

⋮

används för:
flera olika skrivtecken (se 2.4)
valutatecken (se 2.5)
fristående diakritiska tecken (se 4.1.4)
ett listtecken (se 0)
hjälpparentes (se 3.3.3)

⋮

används för:
bokstäver med diakritiska tecken, det generella skrivsättet (se 4.1.2)

⋮

används för:
stilsorter (se 3.4)

⋮

används för:
fonetisk parentes (se 4.5.1)
förtecken för en grekisk gemen bokstav (se *Skrivregler för matematik och naturvetenskap*)
(notera att detta punktskriftstecken även betecknar citattecken)

⋮

används för:
punkt och kryss som multiplikationstecken (se 6.4)
gradtecken (se 6.9)

3.2 Versaler

- ⠠ versaltecken
- ⠠⠠ flera versaler i följd
- ⠠⠠⠠ flera ord med versaler i följd

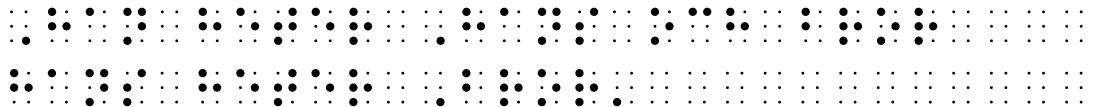
I punktskrift återges versal (stor bokstav) med förtecknet ⠠. Huvudregeln är att versaler markeras i punktskrift. I en del texter för punktskriftsinlärning kan versaler dock uteslutas för att underlätta läsningen.

3.2.1 Tecken för en versal ⠠

Tecknet anger att närmast följande bokstav är versal.

EXEMPEL

Han heter Hans och bror hans heter Bror.

3.2.2 Flera versaler i följd ⠠⠠

Två versaltecken används för att visa att hela ord eller bokstavsgrupper är skrivna med versaler. Versaltecknen ska skrivas omedelbart före den första versalen.

Betydelsen av två versaltecken upphävs av alla punktskriftstecken utom bokstäverna – inklusive blanktecken – med undantag för bindestreck vid raddelning.

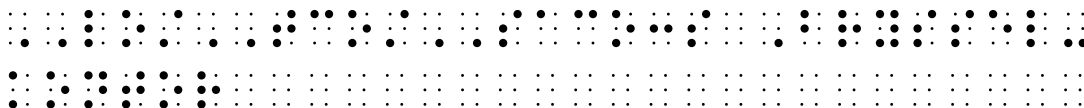
För att visa var följden av versaler tar slut kan även avslutningstecknet ⠠ användas.

EXEMPEL

SAV

LO/TCO/SACO:s Brysselkontor

IKEAs katalog

Svenska ISBN-centralen

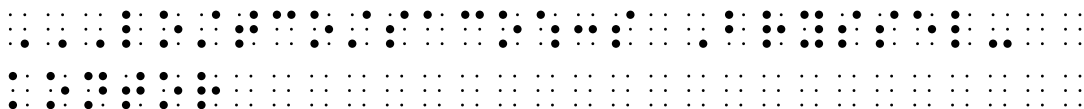

3.2.3 Flera ord med versaler i följd ⠠⠠⠠

Tre versaltecken kan användas för att visa att flera ord i följd är skrivna med versaler. De ska skrivas omedelbart före den första versalen. För att visa var följderna av versaler tar slut ska avslutningstecknet ⠨ användas.

EXEMPEL

LO/TCO/SACO:s Brysselkontor

SYNSKADADETS RIKSFÖRBUND

3.2.4 Versaler och gemener tillsammans

Om en bokstavsgrupp består av både versaler och gemener (små bokstäver) ska versaltecken skrivas framför varje versal.

EXEMPEL

kWh, JämO

⠠⠏⠗⠑⠒⠠⠏⠑⠂⠗⠑⠠⠏⠑⠑⠞⠑⠑

IKEAs katalog

⠠⠊⠏⠕⠑⠊⠁⠑⠞⠁⠏⠐⠠⠅⠁⠞⠁⠞⠔⠠⠔⠊⠒⠑⠞⠐

Lösenord: oVbEGj

⠠⠔⠠⠖⠠⠃⠠⠑⠠⠒⠠⠒⠠⠑⠠⠞⠠⠔

För att återge en lång följd versaler som följs av en eller flera gemena bokstäver ska två versaltecken skrivas före versalerna och avslutningstecknet ⠨ användas mellan versalerna och gemenerna, se exempel ovan i avsnitt 3.2.2.

3.3 Hjälptecken

⠨	avslutningstecken
⠠	teckenposition över bokstav, förtecken för övre index, exponent (även paragraftecken)
⠡	teckenposition under bokstav, förtecken för nedre index
⠠⠠	hjälpparentes

3.3.1 Avslutningstecken

Avslutningstecknet anger att förteckens betydelse upphör.

Avslutningstecknet används i följande sammanhang:

Versaltecken (se avsnitt 3.2)

Siffertecken (se avsnitt 5.5)

Tecken för stilsorter (se avsnitt 3.4).

EXEMPEL

LO/TCO/SACO:s Brysselkontor

LO/TCO/SACO:s Brysselkontor

Lösenord: lvb57j

Lösenord: lvb57j

Det är **våra barns framtid** det gäller.

Det är **våra barns framtid** det gäller.

3.3.2 Tecken för position på raden, index

De båda förtecknen $\overset{\cdot\cdot}{:}$ och $\underset{\cdot\cdot}{:}$ anger teckens position över eller under bokstav. Förtecknen används också för att ange övre och nedre index. För mer komplicerade index se *Skrivregler för matematik och naturvetenskap*.

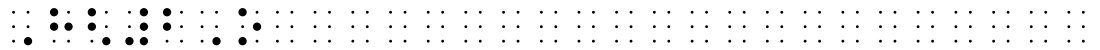
Lägg märke till att $\overset{\cdot\cdot}{:}$ också används för paragraftecken (se avsnitt 2.4.1). Ett blanktecken ska skrivas mellan paragraftecken och siffra, vilket också gör det lättare att skilja mellan betydelseerna för punktskriftstecknet.

EXEMPEL

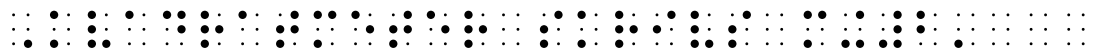
Jūratė (litauiskt kvinnonamn)

Jūratė

H₂O

Kvadratmeter skrivs m².

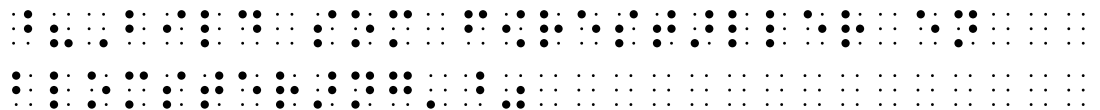

3.3.3 Hjälpparentes ⠠⠠⠠⠠

Ibland behöver man göra tillägg eller förklaringar i punktskriftsversionen av en text. Dessa kan skrivas inom hjälpparentes.

EXEMPEL

Bild som föreställer en blomsteräng.

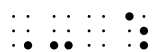
3.4 Tecken för stilsorter

markering av enstaka ord, *kursiv stil* i första hand

markering av enstaka ord, **fetstil** i första hand

markering av flera ord, *kursiv stil* i första hand

markering av flera ord, **fetstil** i första hand

fetstil

kursiv eller lutad stil

understruken stil

spärrad stil

fin stil

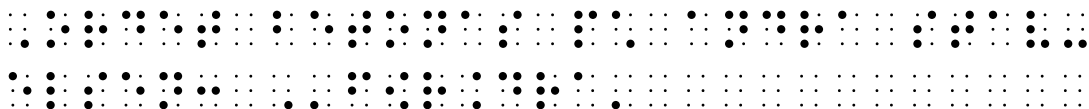

stor stil

Det finns flera olika sätt att markera eller framhäva ord, uttryck eller längre avsnitt i svartskrift. Här tar vi framför allt upp an-

EXEMPEL

Ordet betonas på andra stavelsen: *för**dra***.

3.4.4 Exakt markering av olika stilsorter m.m.

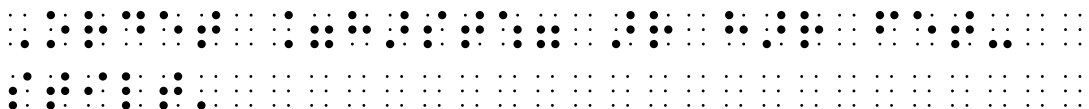
Exakt återgivning i punktskrift av olika stilsorter görs genom att markerad text inleds med $\cdot\cdot\cdot$ följt av respektive stilsortstecken (enligt nedan) och avslutas med $\cdot\cdot\cdot$ följt av respektive stilsorts-tecken. Flera förtecken kan föregå ett ord som innehåller flera stilsorter.

Den exakta återgivningen i punktskrift av olika stilsorter är svårläst. Vi rekommenderar därför att stilsorter oftast återges enligt avsnitt 3.4.1–3.4.3.

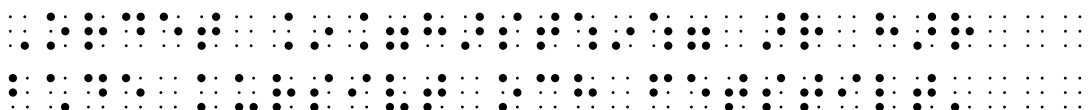
$\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot$	fetstil
$\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot$	kursiv eller lutad stil
$\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot$	understruken stil
$\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot$	spärrad stil
$\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot$	fin stil
$\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot\cdot$	stor stil

EXEMPEL

Ordet **häst** är här fetstilt.

Ordet ***häst*** är här både kursivt och fetstilt.

beslutsam

Om man har behov av ytterligare stilsorter kan de skapas med tecknen ⠆ och ⠇ tillsammans med något ickebokstavstecken. Detta måste då förklaras i den aktuella texten.

3.5 Ordningsföljden mellan specialtecken i punktskrift

När flera av specialtecknen i punktskrift behöver användas före ett ord, ska den inbördes ordningen mellan dem vara följande: tecken för stilsort, versaltecken, diakritiskt tecken.

EXEMPEL

Hennes namn var **Áslög**.

3.6 Kortskrift

I svensk punktskrift finns det ett kortskriftssystem, se *Kortskrift: Nivå 1 och 2* samt *Kortskrift: Nivå 3 och 4, för egna anteckningar*. Kortskrift är ett traditionellt sätt att skriva punktskrift, ett system med förkortningar som endast används i punktskrift. Syftet är att spara utrymme och att skriva och läsa snabbare. Det är vanligt att versaltecken inte används i kortskrift.

Flera tecken som används i vanlig punktskrift (fullskrift) har andra betydelser i kortskrift, som delar i de speciella förkortningarna. I kortskrift kan man därför inte återge all text med samma entydighet som man kan med fullskrift.

Punktskriftsnämnden rekommenderar att texter som mångfaldigas i punktskrift ska finnas tillgängliga i fullskrift.

4 Andra språk

4.1 Bokstäver med diakritiska tecken

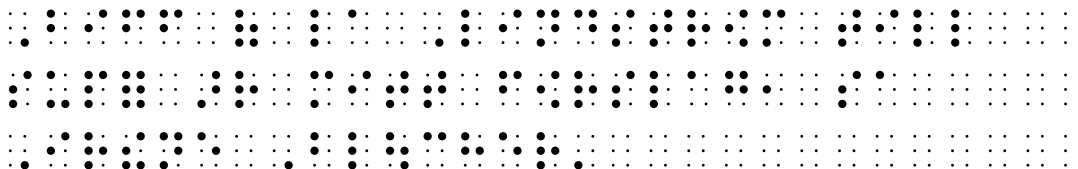
4.1.1 Fyra vanliga bokstäver med diakritiska tecken

Fyra bokstäver med diakritiska tecken har en egen enteckning representation i svensk punktskrift.

à	⠠	a med grav accent
é	⠠	e med akut accent
è	⠠	e med grav accent
ü	⠠	tyskt y, u med trema

EXEMPEL

Biff à la Lindström till supé är mitt förslag, sa Irène Blücher.

4.1.2 Generellt skrivsätt för bokstäver med diakritiska tecken

De bokstäver med diakritiska tecken som inte har en egen enteckning representation i svensk punktskrift (se ovan avsnitt 4.1.1) återges normalt i texter på svenska genom att man sätter ut ⠠ före bokstaven.

´		akut accent (över bokstav)
`		grav accent (över bokstav)
¸		cedilj (under bokstav)
^		cirkumflex (över bokstav)
˘		omvänd cirkumflex (över bokstav)
~		tilde (över bokstav)
¨		trema (över bokstav)
-		streck över bokstav
_		streck under bokstav
·		punkt/prick över bokstav
.		punkt/prick under bokstav

EXEMPEL

á		a med akut accent
ç		c med cedilj
ë		e med trema
é		e med punkt/prick över
ô		o med cirkumflex
ř		r med omvänd cirkumflex
ū		u med streck över

Rhône, Moçambique, Boëthius, Dvořák

Jūratė (litauiskt kvinnonamn)

4.1.4 Fristående diakritiska tecken

För att skriva *fristående* diakritiska tecken används förtecknet $\cdot\cdot$.

´	$\cdot\cdot$	fristående akut accent
`	$\cdot\cdot$	fristående grav accent
¸	$\cdot\cdot$	fristående cedilj
ˆ	$\cdot\cdot$	fristående cirkumflex
ˇ	$\cdot\cdot$	fristående omvänd cirkumflex
˜	$\cdot\cdot$	fristående tilde
¨	$\cdot\cdot$	fristående trema

4.2 Sammanskrivna bokstäver och andra avvikande bokstäver

I texter där det svenska punktskriftsalfabetet används kan sammanskrivet ae och oe samt dubbel-s skrivas isär.

Danskt ö kan antingen skrivas med svenskt ö eller med $\cdot\cdot$ före o.

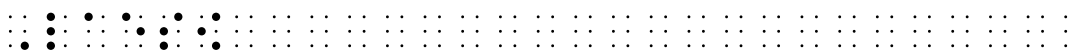
Tyskans dubbel-s skrivs som två s alternativt med $\cdot\cdot$ före s.

De båda isländska bokstäverna edh och thorn skrivs med $\cdot\cdot$ före d respektive t.

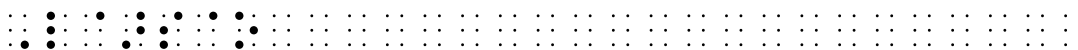
æ	$\cdot\cdot$	alt. $\cdot\cdot$	danskt ä (ligaturen ae)
ø	$\cdot\cdot$	alt. $\cdot\cdot$	danskt ö
œ	$\cdot\cdot$	alt. $\cdot\cdot$	ligaturen oe
ß	$\cdot\cdot$	alt. $\cdot\cdot$	dubbel-s (tysk bokstav)
ð	$\cdot\cdot$		edh (isländsk bokstav), stunget d
þ	$\cdot\cdot$		thorn (isländsk bokstav)

EXEMPEL

Læsø

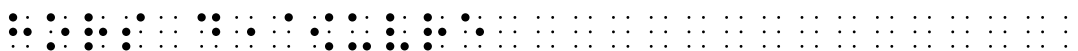
(eller)

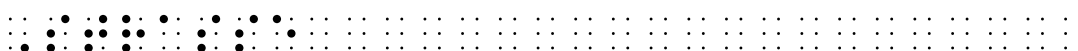
hors d'œuvre

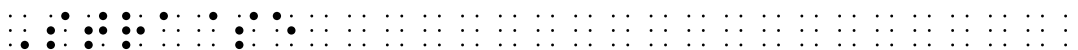
(eller)

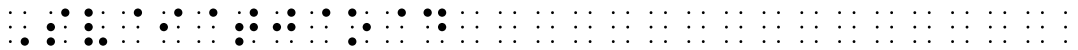
Straße

(eller)

Svíþjóð

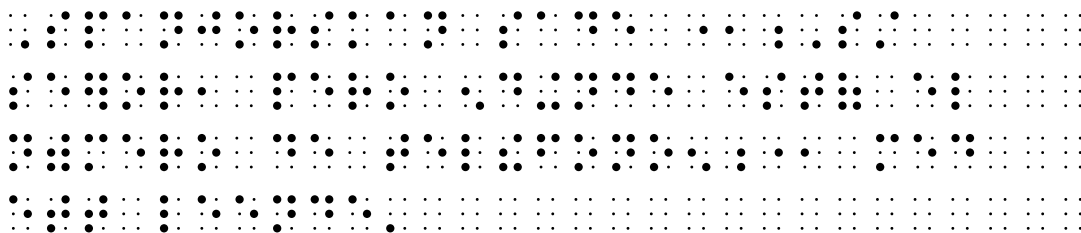
4.3 Text på andra språk

I längre texter och i böcker på andra språk än svenska ska det punktskriftsalfabet användas som gäller för respektive språk. För skiljetecken och andra skrivtecken m.m. ska däremot skrivregler för svensk punktskrift användas.

I svensk text med kortare inslag på andra språk kan man använda ⠘⠐ före och efter dessa inslag. Observera att sådan markering inte används i läroböcker i främmande språk.

EXEMPEL

Spanjorskan sade "Sí señor, pero ¿dónde está el número de teléfono?" med ett leende.

4.4 Förteckningar över punktskriftstecken på andra språk

Punktskriften kan användas för i princip vilket språk och alfabet som helst. Här nedan återges punktskriftstecken för ett antal karakteristiska bokstäver i några näraliggande språk. Punktskriftstecknen för de latinska bokstäverna a–z är gemensamma för samtliga dessa språk.

4.4.1 Samiska – bokstäver som används i samiska språkvarieteter

Det finns tre samiska språkvarieteter: sydsamiska, centralsamiska och östsamiska. Varieteterna kan delas upp i totalt nio dialekter. I Sverige talas huvudsakligen dialekterna nordsamiska, sydsamiska och lulesamiska, varav nordsamiska har flest talare.

Det finns sju bokstäver i nordsamiska som inte finns i det svenska alfabetet:

á	⠁	a med akut accent
č	⠢	c med omvänd cirkumflex
đ	⠤	stunget d
ŋ	⠇	eng
š	⠰	s med omvänd cirkumflex
ţ	⠥	stunget t
ž	⠱	z med omvänd cirkumflex

Det finns en bokstav i sydsamiska som inte finns i det svenska alfabetet:

ï ⋮ i med trema

Notera att ovanstående punktskriftsnotation har hämtats från Norge och Finland. När man trycker punktskrift på samiska i respektive land använder man utöver ovanstående bokstäver de punktskriftstecken som för övrigt förekommer i respektive lands punktskrift.

Notera att det finns ”kollisioner” mellan samiska punktskriftsbokstäver enligt ovan och punktskrift på svenska.

4.4.2 Tyska

ß ⋮ dubbel-s
ü ⋮ tyskt y, u med trema

4.4.3 Franska

à ⋮ a med grav accent
â ⋮ a med cirkumflex
ç ⋮ c med cedilj
é ⋮ e med akut accent
è ⋮ e med grav accent
ê ⋮ e med cirkumflex
ë ⋮ e med trema
î ⋮ i med cirkumflex
ï ⋮ i med trema
ô ⋮ o med cirkumflex
œ ⋮ ligaturen oe
ù ⋮ u med grav accent
û ⋮ u med cirkumflex

4.4.4 Spanska

á	⋮	a med akut accent
é	⋮	e med akut accent
í	⋮	i med akut accent
ñ	⋮	n med tilde (muljerat n)
ó	⋮	o med akut accent
ú	⋮	u med akut accent

Observera att frågetecken och utropstecken som inleder fråge- respektive utropssats i spansk text är uppochnedvända i svart- skrift men inte i punktskrift.

4.4.5 Esperanto

ĉ	⋮	c med cirkumflex
ĝ	⋮	g med cirkumflex
ĥ	⋮	h med cirkumflex
ĵ	⋮	j med cirkumflex
ŝ	⋮	s med cirkumflex
ŭ	⋮	u med brevis
ŭ	⋮	tyskt y, u med trema
w	⋮	dubbel-v

4.4.6 Grekiska bokstäver

För att återge enstaka grekiska bokstäver används ⋮ som förtecken. De grekiska bokstäverna finns förtecknade i *Skrivregler för matematik och naturvetenskap*.

4.5 Fonetik

Se även *Fonetik och punktskrift*.

4.5.1 Fonetisk parentes ⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨

I svartskrift ser hakparentesen och den fonetiska parenteserna lika ut. För att skilja den speciella fonetiska texten från annan text använder man i punktskrift en särskild fonetisk parentes.

Observera att konventionerna varierar för hur fonetiska tecken används i svartskrift och att det inte är möjligt att utgå från att tecken inom fonetisk parentes följer det internationella fonetiska alfabetet (IPA). Det är därför viktigt att vid överföring till punktskrift exakt återge de fonetiska tecken som används i förlagan.

4.5.2 Några fonetiska tecken enligt IPA

ɐ	⠠⠨	über	[ˈyːbɐ]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
ɑː	⠠⠨	mat	[mɑːt]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
æ	⠠⠨	back	[bæk]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
ʌ	⠠⠨	run	[rʌn]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
β	⠠⠨	hablar	[aˈβlar]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
ɖ	⠠⠨	bord	[buːɖ]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
ɗ	⠠⠨	nada	[ˈnaɗa]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
ɣ	⠠⠨	agua	[ˈaɣwa]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
ɪə	⠠⠨	here	[hɪə]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
ŋ	⠠⠨	bank	[baŋk]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
θ	⠠⠨	think	[θɪŋk]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
øː	⠠⠨	sjö	[ɕøː]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
œ	⠠⠨	lundi	[lœdi]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨
ɔy	⠠⠨	neu	[nɔy]	⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨⠠⠨

R ⠠⠠⠠ trois [tʁwa] ⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠
Y ⠠⠠⠠ fünf [fʏnf] ⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠
ʒ ⠠⠠ jeu [ʒø] ⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠

4.5.3 Modifieringstecken

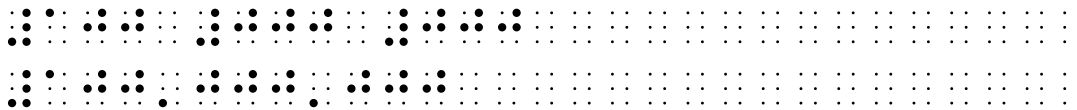
~ ⠠ nasal

4.5.4 Tecken för betoning och längd

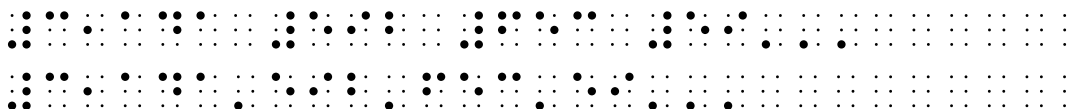
' ⠠ stark betoning (i svartskrift rak markering i överkant på raden)
, ⠠ medelstark betoning (i svartskrift rak markering i underkant på raden)
: ⠠ långt ljud (i svartskrift markering med kolon där punkterna är trekantiga; alternativt kolon)

EXEMPEL

100 000 000

3,141 592 653 59...

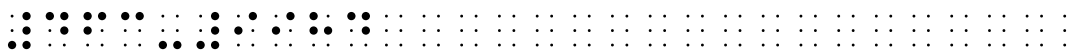

5.4 Vanliga nummer och tal

När man skriver skiljetecken i sifferföljder följer man också i punktskrift de rekommendationer Språkrådet ger i *Svenska skrivregler*. När man skapar punktskrift från en förlaga ska inte utseendet av nummer och tal förändras.

Bankgiro, bankkonto

463-9984

8156-2 573 045 409-9

Bibelställe, psalmvers

Lukas 18:25

Psalm 18:1-3

.....
.....
.....

Kronor och ören

2,50 kr

.....

2.50 kr

.....

2:50 kronor

.....

197 kr kan också skrivas 197:-.

.....
.....

Matchresultat

Fotbollsmatchen slutade 2-0 (1-0).

.....
.....

Organisationsnummer

802007-3436

.....

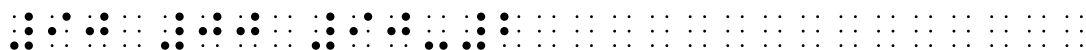
Personnummer

720907-4866

Plusgiro

90 00 90-2

Postnummer

169 70 Solna

SE-167 63 Bromma

Skala

Skala 1:3 miljoner

Telefonnummer

08-39 93 94

+46 8 39 93 94

+46 (0)8 39 93 94

5.7 Siffror i korsord

I korsord i punktskrift kan man använda enbart ett tecken, utan siffertecken, i varje ruta för att beteckna talen 1–50. Grundtecknen är a–j.

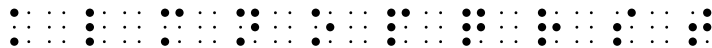
Numrering av ledtexterna görs med vanliga siffror, med siffertecken.

EXEMPEL

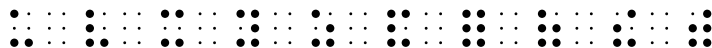
1–10

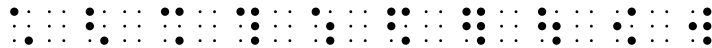
11–20

21–30

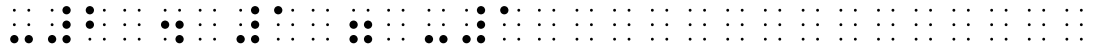

31–40

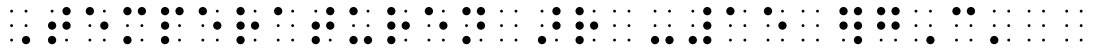

41–50

Temperaturen är –15 °C.

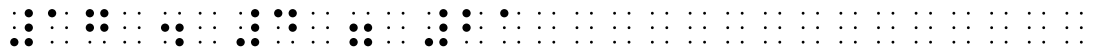
6.3 Likhetstecken

= ⠠ likhetstecken

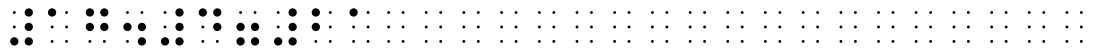
Likhetstecken kan upprepas på nästa rad för att underlätta läsbarheten.

EXEMPEL

$$17 + 4 = 21$$

(eller)

6.4 Multiplikation

· ⠠ multiplikationstecken (punkt)

× ⠠ multiplikationstecken (kryss)

* ⠠ multiplikationstecken (asterisk)
(lägg märke till att asterisk egentligen inte är att rekommendera som multiplikationstecken i tryck, men finns med här för att tecknet förekommer i elektroniska medier, tecknet används också frekvent som multiplikationstecken eftersom det finns lätt tillgängligt på datorns tangentbord)

Multiplikationstecken kan upprepas på nästa rad för att underlätta läsbarheten.

6.4.1 Multiplikation med punkt

Observera att multiplikationspunkt i svartskrift är mittställd och alltså skiljer sig från skiljetecknet punkt.

EXEMPEL

$$7 \cdot 4 = 28$$

$$2,5 \cdot 2,5 = 6,25$$

$$100\,000 \cdot 100 = 10\,000\,000$$

6.4.2 Multiplikation med kryss

EXEMPEL

Småbildsformatet är 24×36 mm.

Formatet var $24 \text{ mm} \times 36 \text{ mm}$.

Mikroskopet förstorar $625 \times$.

6.4.3 Multiplikation med asterisk

EXEMPEL

$$7 * 4 = 28$$

⠠⠨⠠⠇⠠⠺⠠⠎⠠⠜⠠⠐⠠⠗⠠⠎⠠⠇⠠⠅⠠⠎⠠⠅⠠⠗⠠⠎⠠⠜⠠⠐⠠⠗⠠⠎⠠⠜

(eller)

⠠⠨⠠⠇⠠⠺⠠⠎⠠⠜⠠⠐⠠⠗⠠⠎⠠⠅⠠⠗⠠⠎⠠⠜⠠⠐⠠⠗⠠⠎⠠⠜

6.5 Division

/ ⠠⠚ divisionstecken (snedstreck, snett bråkstreck)

— ⠠⠚ divisionstecken (horisontellt bråkstreck)

Divisionstecknet bör inte omges av blanktecken.

Observera att divisionstecknen inte utan vidare är utbytbara. Se *Skrivregler för matematik och naturvetenskap*.

Lägg märke till att det finns egna datorkoder (tecken) för $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ och $\frac{3}{4}$ – men inte någon motsvarighet för dem i punktskrift. Dessa tecken ska alltså skrivas som bråk med snedstreck (snett bråkstreck) i punktskrift.

6.5.1 Division med snedstreck

EXEMPEL

$$328 / 41 = 8$$

⠠⠃⠠⠒⠠⠈⠠⠚⠠⠎⠠⠅⠠⠗⠠⠎⠠⠜⠠⠐⠠⠗⠠⠎⠠⠅⠠⠗⠠⠎⠠⠜⠠⠐⠠⠗⠠⠎⠠⠜⠠⠐⠠⠗⠠⠎⠠⠜

6.5.2 Division med horisontellt bråkstreck

EXEMPEL

$$\frac{2400}{12} = 200$$

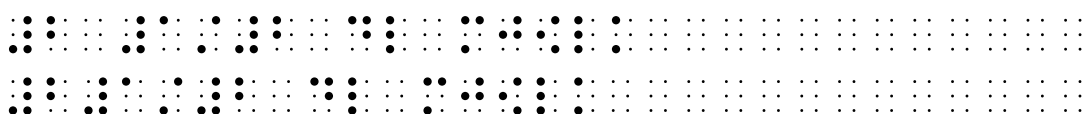

6.5.3 Bråktal

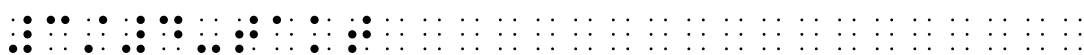
Täljare och nämnare skrivs åtskilda av horisontellt bråkstreck ∷ eller snedstreck ∷. Observera att man i svartskrift måste ha blanktecken mellan heltalssiffror och bråk då man använder snedstreck som bråktecken.

EXEMPEL

2 1/2 dl mjölk

3/4-takt

$$1\frac{1}{2} + 1\frac{1}{2} = 3$$

För skrivning av komplicerade bråk, se *Skrivregler för matematik och naturvetenskap*.

6.6 Procenttecken och promilletecken

% ∷∷ procenttecken

‰ ∷∷∷∷ promilletecken

6.9 Måttenheter

°		gradtecken
'		minut, fot
"		sekund, tum

För förtecken för övre och nedre index, se avsnitt 3.3.2.

EXEMPEL

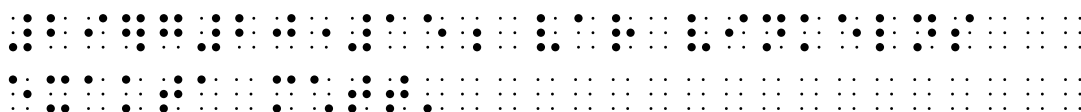
Mora hade 8 °C.

Vinkeln är 29°20'.

29°20'15" var vinkelns exakta mått.

En Maxi 33:a är 33' lång.

42" plasmaskärm

Pallen var bara 9 dm².

Containern rymde 7 m³.

7 Poesi

7.1 Skrivning av vers

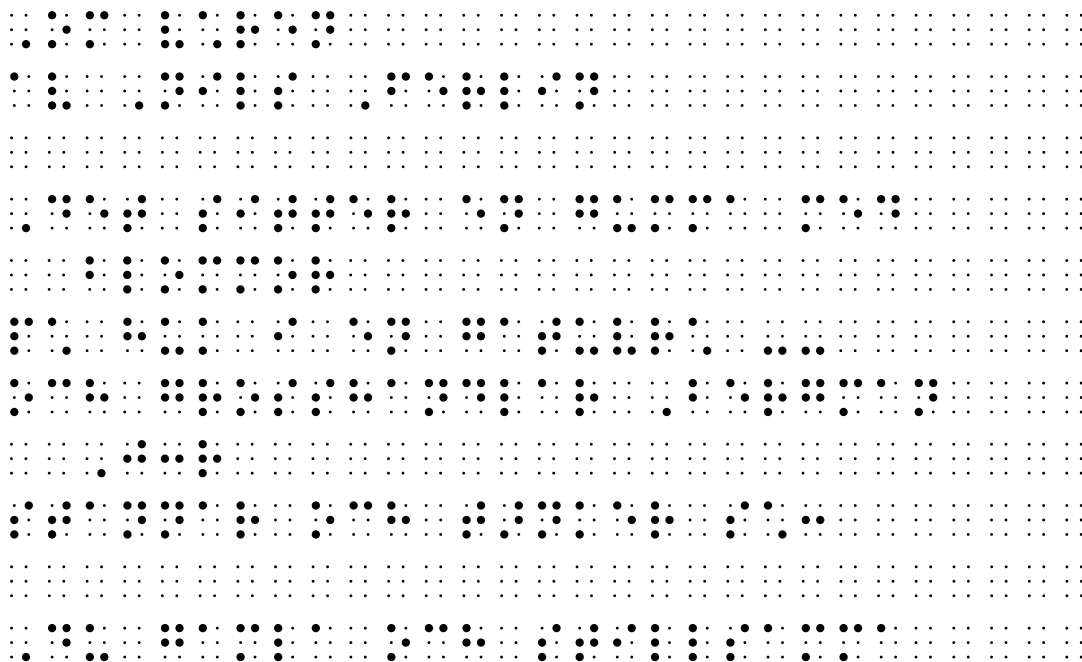
Skrivning av vers följer svartskriftens sätt att skriva. Om texten på versraden inte får plats på punktskriftsraden fortsätter man med indrag på raden/raderna under.

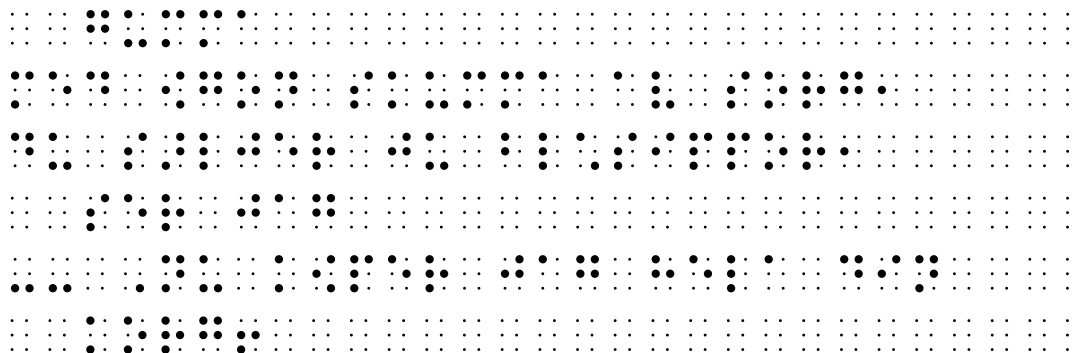
EXEMPEL

Om våren av Nils Ferlin

Det sitter en gumma med blommor
på huk i en gatuvrå –
och grosshandlar Bergman J:r
stannar och tänker så:

Du gamla och stillsamma gumma
med ögon skumma av sorg,
du säljer ju blåsippor, ser jag
– Nu köper jag hela din korg!

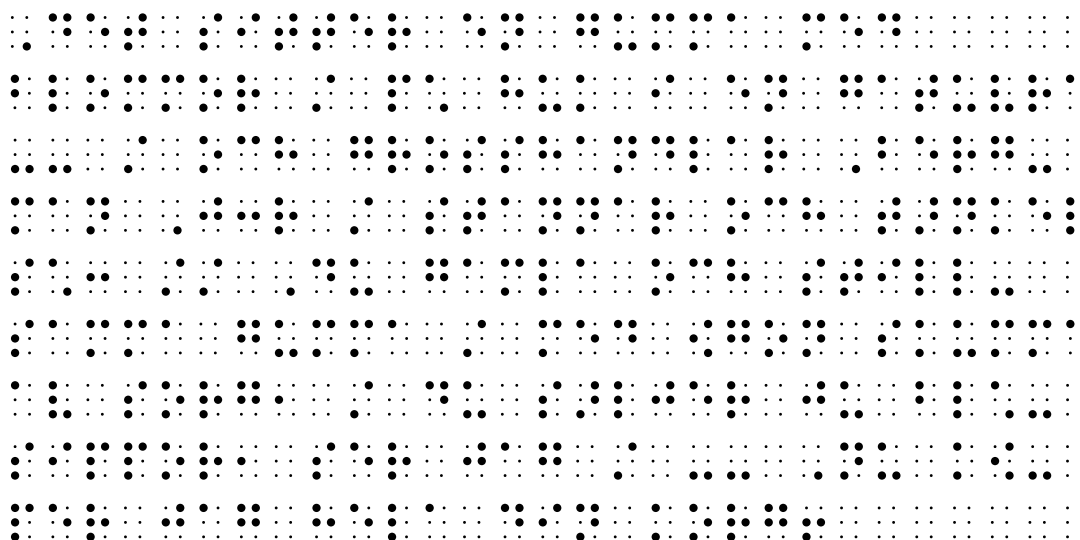

Då man skriver vers som löpande text skiljer man versraderna åt med ett snedstreck och stroferna med dubbla snedstreck.

EXEMPEL

Det sitter en gumma med blommor / på huk i en gatuvrå – / och grosshandlar Bergman J:r / stannar och tänker så: // Du gamla och stillsamma gumma / med ögon skumma av sorg, / du säljer ju blåsippor, ser jag / – Nu köper jag hela din korg!

7.2 Repristecken

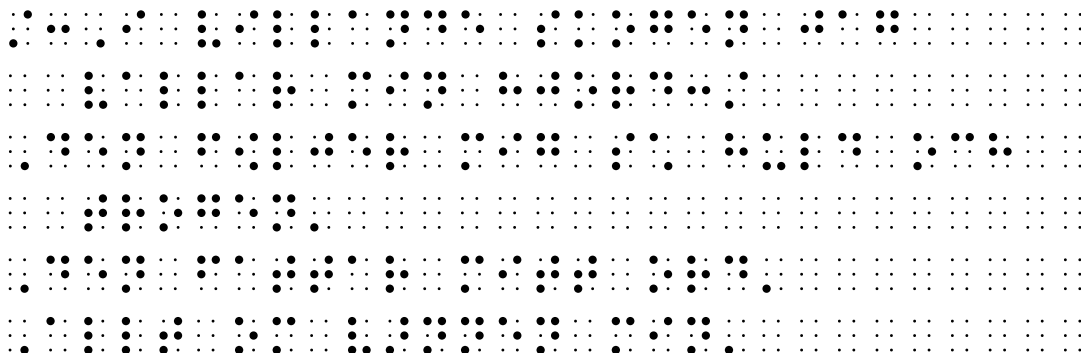
/::/ ⠠⠨⠦⠠⠨⠦ repristecken (snedstreck och kolon)

|:| ⠠⠨⠦⠠⠨⠦ repristecken (lodstreck och kolon)

Tecknen är helt utbytbara.

EXEMPEL

/:I villande skogen jag vallar min hjord:/
Den följer mig så huld och trogen.
Den fattar mitt ord.
Allt om vännen min.

7.3 Verslära

–	⠄	streck, betonad stavelse (höjning)
⠄	⠄⠄	streck med apostrof över, betonad stavelse (höjning)
∪	⠄	båge, obetonad stavelse (sänkning) (även teckenposition under bokstav, förtecken för nedre index)

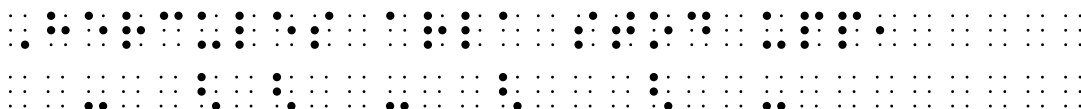
En betonad stavelse (höjning) markeras i svartskrift med streck eller streck med apostrof över. En obetonad stavelse (sänkning) markeras med båge ∪. Det finns även andra sätt att markera höjning och sänkning.

Tecknen skrivs i punktskrift på egen rad rakt under vokalen i stavelsen.

EXEMPEL

Hercules arla stod upp,

– ∪ ∪ – ∪ ∪ –

8 Musik

Musiknoter återges i punktskrift på ett annat sätt än i svartskrift, bland annat eftersom punktskriften saknar motsvarighet till notlinjer. Alla punktskriftstecken har helt andra betydelser i notskrift än i text.

Skalans sju toner C, D, E, F, G, A och H (tonen H benämns i populärmusik alternativt som B) uttrycks när de är åttondelsnoter med punktskriftstecknen för bokstäverna d, e, f, g, h, i och j (det vill säga punktskriftstecknen med de fyra översta punkterna i punktskriftscellen, se tabell nedan).

Fjärdedelsnoter skrivs med motsvarande punktskriftstecken men med tillägg av punkten 6, halvnoter med tillägg av punkten 3. En helnot skrivs med tillägg av både punkt 3 och punkt 6.

Sextondelar skrivs på samma sätt som helnoter och trettiotvåondelsnoter som halvnoter, sextiofjärdedelar som fjärdedelsnoter och etthundratjugoåttondelsnoter som åttondelsnoter.

	C	D	E	F	G	A	H	Paus
Hel- eller sextondelsnotering	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠⠠⠠	
Halv- eller trettiotvåondelsnotering	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠
Fjärdedels- eller sextiofjärdedelsnotering	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠⠠⠠	
Åttondels- eller etthundratjugoåttondelsnotering	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠	⠠⠠⠠⠠	

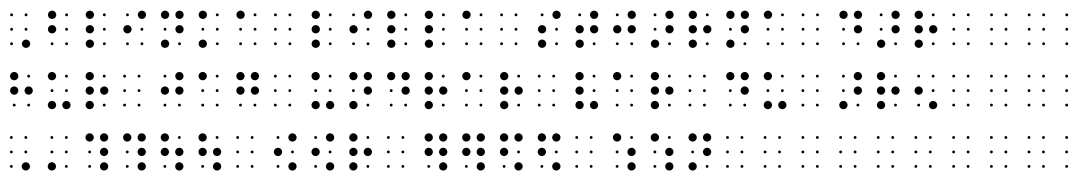
Takter skiljs åt av ett blanktecken.

För att i punktskrift skilja ut notskrift från text används ett notprefix ⠠⠠ i början av ett musikstycke.

EXEMPEL

Blin - ka Li - la Stjär - na där hur jag und - rar var du är?

Det finns också tecken för oktaver, förtecken, dynamik, ornament, intervaller, fingersättning med mera.

Punktskriftsnoter skrivs i huvudsak linjärt vilket gör att systemet skiljer sig avsevärt från svartskriftsnoter där bl.a. stämmor och tecken för dynamik skrivs vertikalt.

Se vidare *New International Manual of Braille Music Notation*.

9 Punktskriftens layout

I svartskrift finns det många möjligheter att variera layout. Layout har bland annat syftet att framhäva delar av texten – enstaka ord, satser, meningar eller stycken – genom olika stilsorter, storlek och färg, samt genom användning av bilder, rutor och linjer.

När en text överförs från svartskrift till punktskrift försöker man även återge valda delar av textens layout. Det är dock inte möjligt att direkt överföra all information om layouten, eftersom det blir alltför svårt att läsa i punktskrift. En del information om förlagans layout kan i stället ges med hjälp av beskrivningar i ord.

9.1 Rubriker

Rubriker ska föregås och följas av blankrad. Man kan också markera huvudrubrik genom att ”stryka under” den med en rad med ∴.

Behöver man flera rubriknivåer kan de föregås av olika antal blankrader. Ett annat sätt att skilja rubriknivåer är att numrera rubrikerna.

I böcker föregås huvudrubriker av tre blankrader och följs av en blankrad. Samma antal blankrader föregår rubriken också då denna står överst på ny sida.

Det går inte att använda marginalrubriker i punktskrift, de måste därför göras om till vanliga rubriker. Att centrera eller högerställa rubriker bör undvikas i punktskrift eftersom det försvårar läsningen.

Rubriker markeras inte med punktskriftstecknen för speciella stilsorter. Sidbrytning görs inte mellan rubrik och text.

9.2 Stycken

Nytt stycke skrivs i punktskrift på samma sätt som i svartskrift, vanligtvis antingen med blankrad eller med indrag. Indrag ska göras med två blanktecken.

De båda skrivsätten kan användas parallellt i samma text, blankrad används då för att markera större stycken och indrag för att markera enskilda stycken inom de större styckena.

9.3 Sidor

9.3.1 Sidnummer

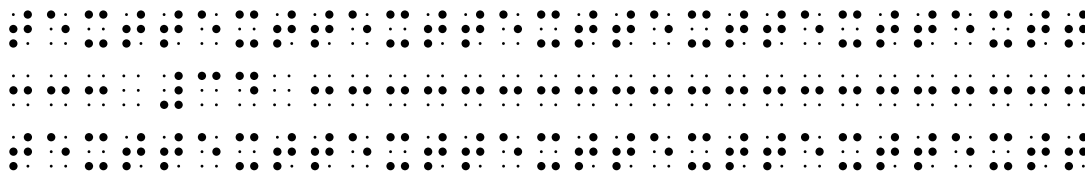
Sidnummer kan placeras på sidans första eller sista rad. De centreras eller placeras längre ut mot sidans ytterkant.

I punktskrift kan man även behöva ange sidnummer från en förlaga i svartskrift. Dessa sidnummer placeras åt sidans innerkant och punktskriftens sidnummer placeras då mot sidans ytterkant.

9.3.2 Sidbyte

I punktskrift kan man behöva visa var sidbyte finns i en förlaga i svartskrift. Detta görs med en heldragen linje med $\ddot{\cdot}$. Svartskriftens sidnummer skrivs i linjen efter tre stycken $\ddot{\cdot}$.

EXEMPEL

9.3.3 Sidhuvud och sidfot

Sidhuvud och sidfot kan användas i punktskrift, exempelvis i uppslagsböcker. Text i sidhuvud och sidfot centreras och omges av blanktecken.

EXEMPEL

I exemplet är siffran till vänster svartskriftens sidnummer, soc–sol är uppslagsorden på sidan och siffran till höger är punktskriftens sidnummer.

9.4 Listor och uppställningar

-	⠠⠤	bindestreck (även minustecken)
–	⠠⠤⠠⠤	tankstreck, replikstreck
*	⠠⠠	asterisk, stjärna
•	⠠⠠	kula (listtecken)
◦	⠠⠠⠠	ring (listtecken)
▪	⠠⠠⠠	fyrkant (listtecken)
”	⠠⠠	citattecken, anföringstecken (även upprepningstecken)
	⠠⠠⠠	avskiljare efter uppslagsord (även markering av enstaka ord – stilsorter)

9.4.1 Punktuppställningar

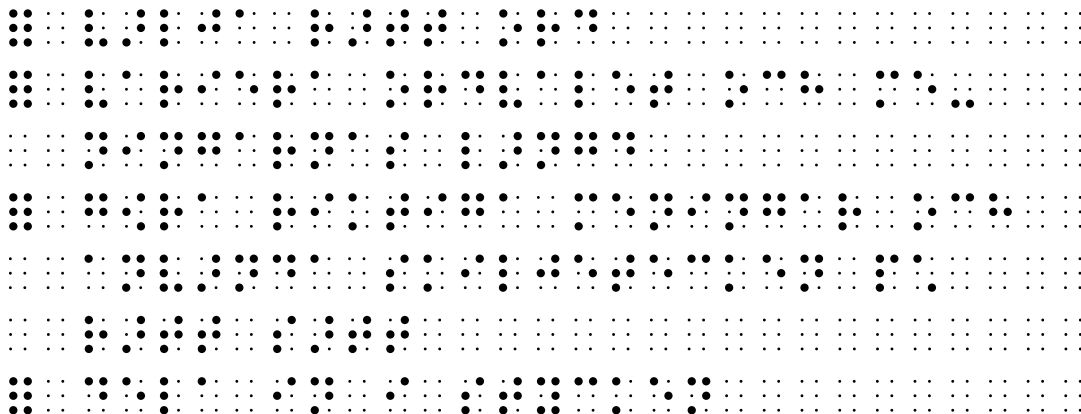
Olika led i en text kan ställas upp i punkter med varje punkt på ny rad. Detta kallas punktuppställning eller lista.

Som listtecken kan man i svartskrift använda streck, asterisk, kula, ring, fyrkant m.m.

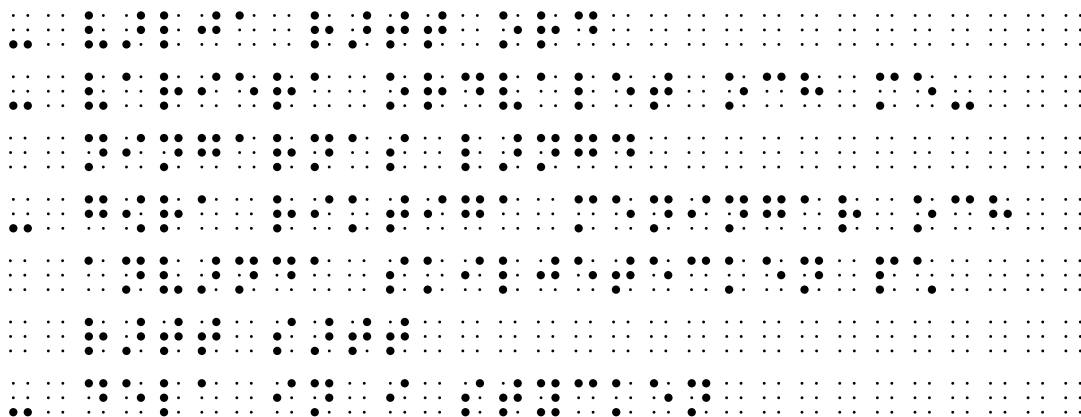
I punktskrift använder man oftast kula men både asterisk och streck förekommer. För att tecknen ska vara lätt urskiljbara i vänster kant skriver man överskjutande text med två blankteckens indrag.

EXEMPEL

- välja rätt ord
- variera ordvalet och meningarnas längd
- göra riktiga meningar och använda skiljetecken på rätt sätt
- dela in i stycken

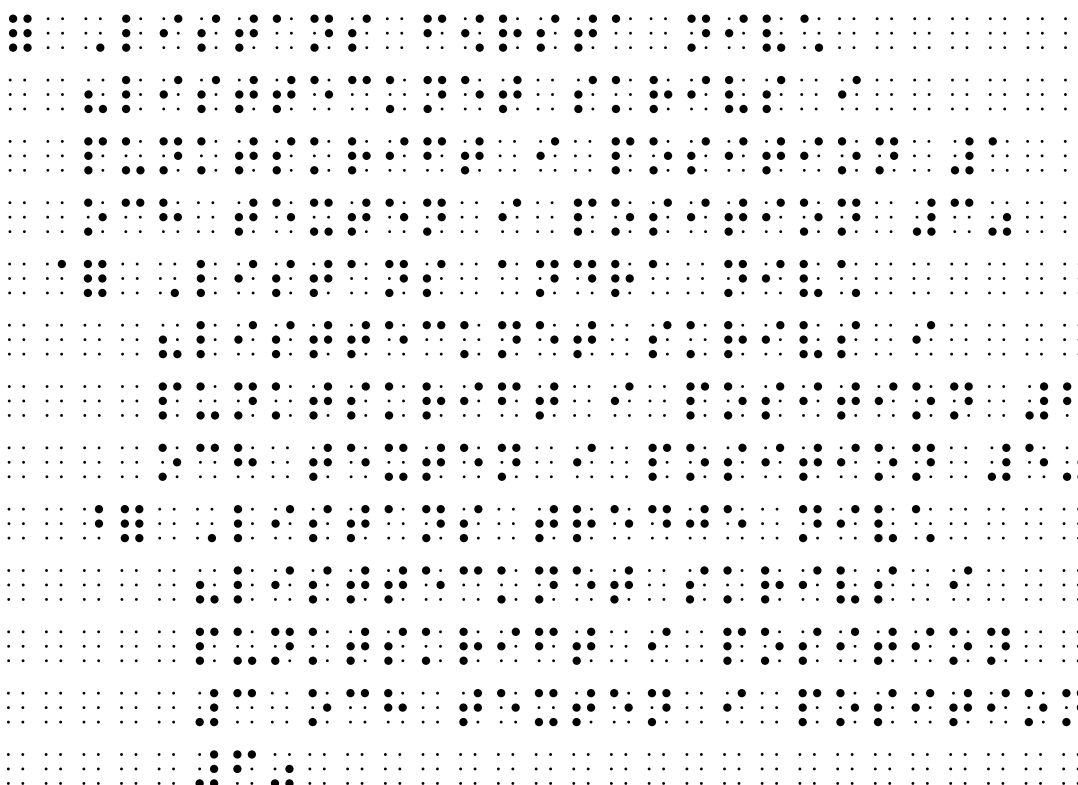
- välja rätt ord
- variera ordvalet och meningarnas längd
- göra riktiga meningar och använda skiljetecken på rätt sätt
- dela in i stycken

Listor i flera nivåer (nästlade listor) kan användas i ordbehandlingsprogram. För att åstadkomma dem används indrag i olika nivåer och olika listtecken. I exemplet nedan har några olika listtecken valts i följande ordning: kula, därefter ring och sedan fyrkant.

EXEMPEL

- Listans första nivå (listtecknet skrivs i punktskrift i position 1 och texten i position 3)
 - Listans andra nivå (listtecknet skrivs i punktskrift i position 2 och texten i position 5)
 - Listans tredje nivå (listtecknet skrivs i punktskrift i position 3 och texten i position 6)

9.4.2 Avskiljare efter uppslagsord ⠆⠆

I ordlistor och uppslagsböcker används ⠆⠆ som avskiljare mellan uppslagsord och övrig text.

EXEMPEL

järv -en -ar s.

9.4.3 Upprepningstecken ∴

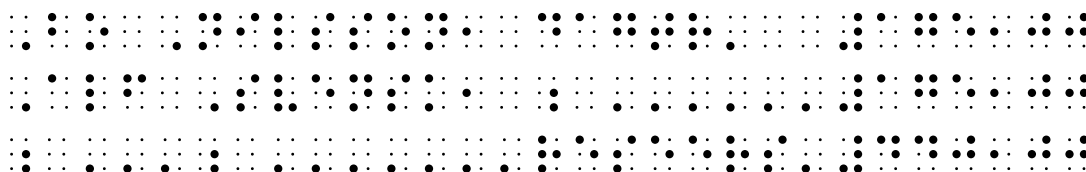
I tabeller och uppställningar används i svartskrift liksom i punktskrift citattecken som upprepningstecken.

I punktskrift bör man dock undvika att använda upprepningstecken. Att upprepa texten är ofta att föredra.

I stället för att som i svartskrift centrera upprepningstecknet placerar man det under första bokstaven i det ord det hänvisar till. För att underlätta läsningen bör en ledlinje med ∴ skrivas mellan kolumnerna.

EXEMPEL

Bo Nilsson,	dagtr.	175,00
Alf Svensk,	"	175,00
"	"	reseers. 440,00

9.5 Utelämnad text

...	∴ ∴ ∴	tre punkter (avbrutet ord eller avbruten mening)
---	∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴	utdrag ur text (transumt-tecken)
	∴ ∴ ∴	tomt utrymme för ifyllnad (kan i svartskrift se ut på olika sätt)
	∴	tomt utrymme för ifyllnad (ett tecken för varje utelämnad bokstav när antalet utelämnade bokstäver anges)

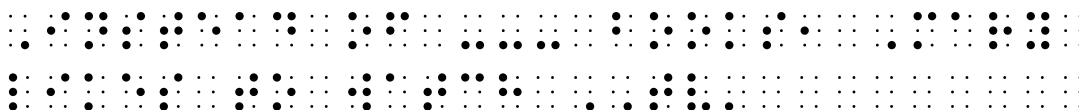
9.5.4 Ifyllnadsuppgift

I läromedel förekommer tomma textutrymmen som eleven ska fylla i. I punktskrift markeras detta utrymme med ⠠⠠⠠⠠⠠.

Om antalet utelämnade bokstäver ska preciseras används tecknet ⠨ för varje utelämnad bokstav.

EXEMPEL

Instead of _____ books, Mary likes to watch TV.

She is a n.... girl.

9.6 Avvikande textavschnitt – avskiljningslinjer

Ibland är det viktigt att kunna visa att olika textavschnitt har olika karaktär i svartskriften. Man kan också behöva beskriva svartskriftens layout. För detta ändamål kan man i punktskrift använda avskiljande linjer.

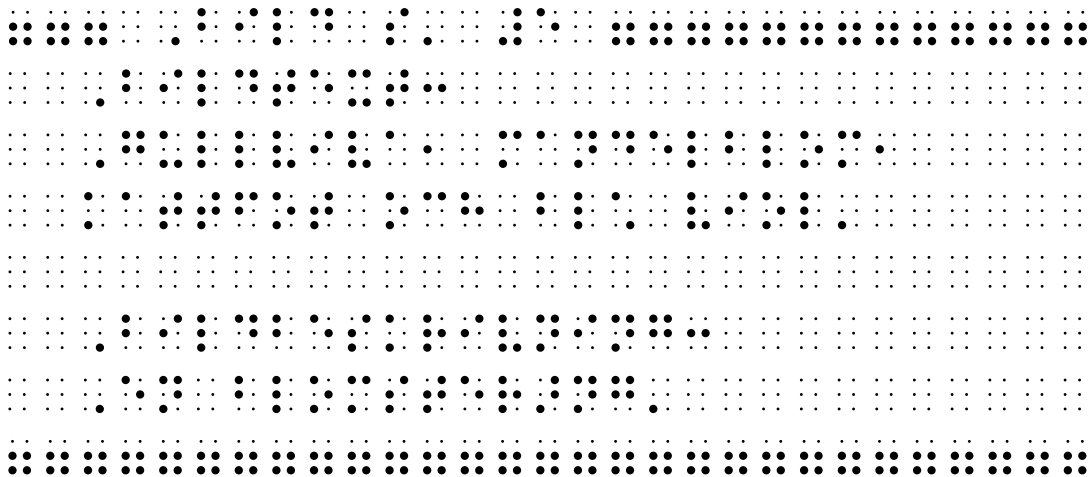
Textavsnitten avskiljs med två heldragna linjer med blankrader före den första och efter den andra linjen. Linjerna består av ⠨. Texten mellan de båda linjerna skrivs med indrag.

I den övre linjen kan man skriva bild, bildtext, bildbeskrivning, faktaruta, finstilt avsnitt, kursiv text, frågor, tidningsurklipp, annonstext eller liknande.

Om exempelvis flera bildtexter och bildbeskrivningar följer direkt på varandra kan de stå inom samma linjer med blankrader mellan.

För beskrivning av hur olika stilsorter kan återges i punktskrift, se avsnitt 3.4.

EXEMPEL

9.7 Fotnoter och slutnoter

Kortare fotnoter kan i punktskrift placeras längst ned på sidan avskiljd från texten genom en heldragen linje skriven med ⠆⠆.

Övriga noter kan placeras sist i respektive kapitel, volym eller i bilaga.

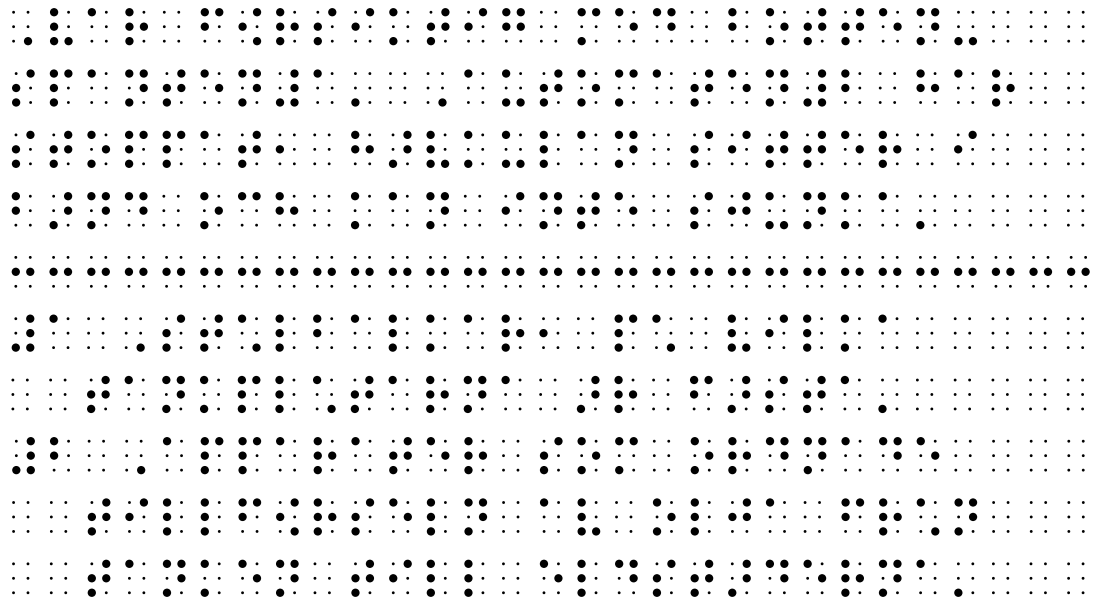
Som hänvisningstecken i löpande text används antingen siffra eller asterisk. Asterisk används för enstaka noter. Tidigare förekom också kors som hänvisningstecken. Tecknen är i upphöjd position i svartskrift. I punktskrift skrivs de omedelbart efter de ord/uttryck som det hänvisas till, utan tecken för upphöjd position.

EXEMPEL

Var försiktig med bottenpanten¹. Automaten² har stoppat, hävkulan sitter i bänd och kan inte sjunka.

¹ *Stålbalkar, på vilka tankplåtarna är fästa.*

² *Apparater som ordnade tillförseln av olja från tanken till eldstäderna.*

Ordförklaringar

diakritiskt tecken	litet tecken (accent, prick, ring, hake) med särskiljande funktion som utgör ett led i en bokstav
förtecken	punktskriftstecken som ändrar betydelsen av följande punktskriftstecken, användningen av förtecken ger punktskriften möjlighet att återge ett stort antal symboler
gemen	liten bokstav
punktskriftscell	det utrymme där punktskriftens upphöjda punkter ryms, maximalt sex, alternativt åtta, punkter
svartskrift	tryckt eller skriven text, ordet används för att göra det tydligt att det inte är fråga om punktskrift
versal	stor bokstav

Litteratur

För skrivning av punktskrift inom vissa fackområden hänvisas till särskilda handledningar för respektive område:

Skrivregler för matematik och naturvetenskap (andra upplagan, beräknas utkomma 2009), Punktskriftsnämnden
Fonetik och punktskrift (2005), av Lillemor Andersson och Catharina Johansson, Punktskriftsnämnden
New International Manual of Braille Music Notation (1996), av The Braille Music Subcommittee, World Blind Union, sammanställd av Bettye Krolick, utgiven av Studie- en Vakbibliotheek voor Visueel en Anderszins Gehandicaptten, Amsterdam (punktskriftsversionen utgiven av Braille Press, Zürich)

En introduktion till hur punktskrift ser ut på olika språk finns i följande bok:

World Braille Usage (1990), UNESCO, Paris, samt National Library Service for the Blind and Physically Handicapped, Library of Congress, Washington, D.C.

För skrivregler för det svenska språket hänvisas till:

Svenska skrivregler (2008), Språkrådet (Liber)

För övrigt hänvisas till följande skrifter från Punktskriftsnämnden:

Handledning i reliefbildframställning på svällpapper (1994), av Yvonne Eriksson och Monica Strucel
Kortskrift. Nivå 1 och 2 (1997)
Kortskrift. Nivå 3 och 4, för egna anteckningar (1997)
Punktskriften och dess användning (andra upplagan, planeras utkomma 2009)
Punktskriftens termer (2001)
Redigering och avskrivning (1999)
Taktila kartor – Handledning i kartframställning (2003), av Yvonne Eriksson, Gunnar Jansson och Monica Strucel
Teckentabell som norm för svensk åttapunktsskrift (1997)

Alfabetiskt register

De fonetiska tecknen återfinns inte här utan i avsnitt 4.5.
Förteckningar över punktskriftstecken på andra språk finns i avsnitt 4.4.

a (gemen bokstav) ⠠ (1.1)

a med grav accent, à ⠠⠨ (1.1, 4.1.1, 4.4.3)

additionstecken, plus, + ⠠⠨ (6.1)

akut accent (över bokstav), ´ ⠠⠨⠨ (4.1.3, se även 4.1.2)

akut accent, fristående, ´ ⠠⠨⠨ (4.1.4)

andra språk (markering för) ⠠⠨⠨⠨⠨⠨⠨ (4.3)

anföringstecken, citattecken (även upprepningstecken), ” ⠠⠨ (2.1, 9.4)

apostrof, inre citat, ’ ⠠⠨ (2.1)

asterisk, stjärna, * ⠠⠨ (2.4, 2.4.3, 6.4, 6.4.3, 9.4, 9.4.1)

avbrutet ord eller avbruten mening (tre punkter), ... ⠠⠨⠨⠨ (9.5, 9.5.1, 9.5.2)

avskiljare efter uppslagsord (även markering av enstaka ord – stilsorter)
⠠⠨⠨ (9.4, 9.4.2)

avskiljningstecken mellan siffror och de gemena bokstäverna a–j ⠠⠨ (5.5)

avslutningstecken ⠠⠨ (3.3, 3.3.1)

b (gemen bokstav) ⠠ (1.1)

bakstreck, omvänt snedstreck, \ ⠠⠨⠨ (2.4, 2.4.6)

betonad stavelse (höjning i verslära; streck eller streck med apostrof över),
- eller ¨̇ , ¨̇ ¨̇ (7.3)

betoning (medelstark; fonetik; i svartskrift rak markering i underkant
på raden), ¨̇ (4.5.4)

betoning (stark; fonetik; i svartskrift rak markering i överkant på
raden), ' ¨̇ (4.5.4)

bindestreck, - ¨̇ (2.2, 9.4)

blanktecken i decimalgrupperingar (5.3)

båge, obetonad stavelse (sänkning i verslära), ∪ ¨̇ (7.3)

c (gemen bokstav) ¨̇ (1.1)

cedilj (under bokstav), ¸ ¨̇ ¨̇ (4.1.3, se även 4.1.2)

cedilj, fristående, ¸ ¨̇ ¨̇ (4.1.4)

centtecken, ¢ ¨̇ ¨̇ (2.5)

cirkumflex (över bokstav), ^ ¨̇ ¨̇ (4.1.3, se även 4.1.2)

cirkumflex, fristående, ^ ¨̇ ¨̇ (4.1.4)

citattecken (inre), apostrof, ' ¨̇ (2.1)

citattecken, anföringstecken (även upprepningstecken), " ¨̇
(2.1, 9.4)

copyrighttecken, © ¨̇ ¨̇ ¨̇ (2.6)

d (gemen bokstav) ¨̇ (1.1)

danskt ä (ligaturen ae), æ ¨̇ ¨̇ alt. ¨̇ ¨̇ (0)

danskt ö, ø ⋮ alt. ⋮⋮ (0)

decimalkomma, , ⋮ (5.2)

decimalpunkt, . ⋮ (5.2)

diakritiska tecken (4.1)

divisionstecken (horisontellt bråkstreck), — ⋮ (6.5, 6.5.2)

divisionstecken (snedstreck, snett bråkstreck), / ⋮ (6.5, 6.5.1)

dollartecken, \$ ⋮⋮ (2.5)

dubbel-s (tysk bokstav), ß ⋮⋮ alt. ⋮⋮ (0, 4.4.2)

e (gemen bokstav) ⋮ (1.1)

e med akut accent (gemen bokstav), é ⋮ (1.1, 4.1.1, 4.4.3, 4.4.4)

e med grav accent (gemen bokstav), è ⋮ (1.1, 4.1.1, 4.4.3)

edh, stunget d (isländsk bokstav), ð ⋮⋮ (0)

esperanto (4.4.5)

et-tecken, & ⋮ (2.4, 2.4.2)

eurotecken, € ⋮⋮ (2.5)

f (gemen bokstav) ⋮ (1.1)

fetstil (exakt markering av stilsort) ⋮⋮⋮⋮⋮ (3.4, 3.4.4)

fin stil (exakt markering av stilsort) ⋮⋮⋮⋮⋮ (3.4, 3.4.4)

fonetisk parentes, [] ⋮⋮⋮⋮⋮ (2.3, 2.3.3, 4.5.1)

fot, minut, ' ∴ (6.9)

franska bokstäver (4.4.3)

frågetecken, ? ∴ (2.1)

”fyrkant”, nummertecken, # ∴ ∴ (2.4, 2.4.4)

fyrkant (listtecken), ▪ ∴ ∴ (0, 9.4)

förtecken (3.1)

förtecken för bokstäver med diakritiska tecken (generellt skrivsätt) ∴
(3.1, 0, 0)

förtecken för diakritiskt tecken över bokstav (teckenposition över bokstav), förtecken för övre index, exponent (även paragraftecken) ∴ (3.3, 4.1.3)

förtecken för diakritiskt tecken under bokstav (teckenposition under bokstav), förtecken för nedre index ∴ (3.3, 4.1.3)

förtecken för fristående diakritiska tecken ∴ (4.1.4)

förtecken för grekiska bokstäver ∴ (4.4.6)

förtecken för nedre index ∴ (3.3, 3.3.2)

förtecken för valutatecken ∴ (2.5)

förtecken för versaler ∴ (3.2, 3.2.1)

förtecken för flera versaler i följd ∴ ∴ (3.2, 3.2.2)

förtecken för flera ord med versaler ∴ ∴ ∴ (3.2, 3.2.3)

förtecken för övre index ∴ (3.3, 3.3.2)

g (gemen bokstav) ⋮ (1.1)

grav accent (över bokstav), ` ⋮ ⋮ (4.1.3, se även 4.1.2)

grav accent, fristående, ` ⋮ ⋮ (4.1.4)

gradtecken, ° ⋮ ⋮ (6.9)

grekiska bokstäver (förtecken) ⋮ (4.4.6)

h (gemen bokstav) ⋮ (1.1)

hakparentes, [] ⋮ ⋮ (2.3, 2.3.2)

hjälpparentes ⋮ ⋮ ⋮ ⋮ (2.3, 3.3, 3.3.3)

horisontellt bråkstreck (divisionstecken), — ⋮ (6.5, 6.5.2)

höjning (i verslära), ˆ, - ⋮ ⋮, ⋮ (7.3)

höger hakparentes,] ⋮ (2.3, 2.3.2)

höger hjälpparentes ⋮ ⋮ (2.3, 3.3, 3.3.3)

höger klammerparentes, } ⋮ ⋮ (2.3, 2.3.5)

höger rund parentes, höger bågp parentes,) ⋮ (2.3, 2.3.1)

höger vinkelparentes, > ⋮ ⋮ (2.3, 2.3.4)

i (gemen bokstav) ⋮ (1.1)

index, nedre ⋮ (3.3, 3.3.2)

index, övre ⋮ (3.3, 3.3.2)

inre citat, apostrof, ' ⋮ (2.1)

j (gemen bokstav) ⋮ (1.1)

k (gemen bokstav) ⋮ (1.1)

klammerparentes, { ⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮ (2.3, 2.3.5)

kolon, : ⋮ (2.1, 5.2)

komma, , ⋮ (2.1)

kors, † ⋮⋮ (2.4, 0)

kryss (multiplikationstecken), × ⋮⋮ (6.4, 6.4.2)

kula (listtecken), • ⋮ (0, 9.4)

kursiv stil (exakt markering av stilsort) ⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮ (3.4, 3.4.4)

l (gemen bokstav) ⋮ (1.1)

ligaturen oe, œ ⋮⋮ alt. ⋮⋮ (0, 4.4.3)

likhetstecken, = ⋮ (6.3)

lodstreck, | ⋮ (2.4, 2.4.8)

långt ljud (fonetik; i svartskrift markering med kolon där punkterna är
trekantiga; alternativt kolon), : ⋮ (4.5.4)

m (gemen bokstav) ⋮ (1.1)

mindre än-tecken, < ⋮⋮⋮ (6.7)

minus, subtraktionstecken, – ⋮ (6.2)

minut, fot, ' ⋮ (6.9)

modifieringstecken (fonetik; nasal), ~ ⋮ (4.5.3)

multiplikationstecken (asterisk), * ⋮ (6.4, 6.4.3)

multiplikationstecken (kryss), × ⋮⋮ (6.4, 6.4.2)

multiplikationstecken (punkt), ⋮⋮⋮ (6.4, 6.4.1)

musik (8)

n (gemen bokstav) ⋮ (1.1)

nedre index ⋮ (3.3, 3.3.2)

notprefix ⋮⋮⋮ (8)

nummertecken, "fyrkant", # ⋮⋮⋮ (2.4, 2.4.4)

o (gemen bokstav) ⋮ (1.1)

obetonad stavelse, båge (sänkning i verslära), ∪ ⋮ (7.3)

omvänd cirkumflex (över bokstav), ˇ ⋮⋮⋮ (4.1.3, se även 4.1.2)

omvänd cirkumflex, fristående, ˇ ⋮⋮⋮ (4.1.4)

omvänt snedstreck, bakstreck, \ ⋮⋮⋮ (2.4, 2.4.6)

p (gemen bokstav) ⋮ (1.1)

paragraftecken, § ⋮ (2.4, 2.4.1, 3.3)

parenteser (2.3)

plus, additionstecken + ⋮ (6.1)

- procenttecken, % ⠠⠨⠠ (6.6)
- promilletecken, ‰ ⠠⠨⠠⠠ (6.6)
- pundtecken, £ ⠠⠠⠠ (2.5)
- punkt, . ⠠ (2.1)
- punkt (multiplikationstecken), \cdot ⠠⠠ (6.4, 6.4.1)
- punkt/prick under bokstav, ̣ ⠠⠠⠠ (4.1.3, se även 4.1.2)
- punkt/prick över bokstav, ̆ ⠠⠠⠠ (4.1.3, se även 4.1.2)
- q (gemen bokstav) ⠠ (1.1)
- r (gemen bokstav) ⠠ (1.1)
- registreringstecken, ® ⠠⠠⠠⠠ (2.6)
- replikstreck, tankstreck, – ⠠⠠ (2.2, 9.4)
- repristecken, /: :/ |: :| ⠠⠠⠠⠠⠠⠠ , ⠠⠠⠠⠠⠠⠠ (7.2)
- ring (listtecken), ° ⠠⠠ (0, 9.4)
- romerska siffror (5.6)
- rottecken, √ ⠠⠠ (6.8)
- rund parentes, bågpares, () ⠠⠠⠠ (2.3, 2.3.1)
- s (gemen bokstav) ⠠ (1.1)
- samiska bokstäver (0)
- sammanskrivna bokstäver (0)

sekund, tum, " ⋮ (6.9)

semikolon ⋮ (2.1)

siffertecken ⋮ (1.2, 5.1)

siffror i korsord (5.7)

skiljetecken (2)

skyddstecken (2.6)

snabel-a, @ ⋮⋮ (2.4, 2.4.5)

snedstreck, / ⋮ (2.1)

snett bråkstreck (divisionstecken), / ⋮ (6.5, 6.5.1)

spanska bokstäver (4.4.4)

spärrad stil (exakt markering av stilsort) ⋮⋮⋮⋮⋮⋮ (3.4, 3.4.4)

stilsorter (markering av stilsorter) (3.4)

stilsorter, exakt markering av stilsorter (3.4, 3.4.4)

stilsorter, markering av enstaka ord, *kursiv stil* i första hand ⋮⋮
(3.4, 3.4.1)

stilsorter, markering av enstaka ord, **fetstil** i första hand ⋮
(3.4, 3.4.1)

stilsorter, markering av flera ord, *kursiv stil* i första hand
⋮⋮⋮⋮⋮⋮ (3.4, 3.4.2)

stilsorter, markering av flera ord, **fetstil** i första hand ⋮⋮⋮⋮⋮⋮
(3.4, 3.4.2)

- stilsorter, markering av orddelar ⋮ , ⋮⋮ (3.4, 3.4.3)
- stjärna, asterisk, * ⋮⋮ (2.4, 0, 6.4, 6.4.3, 9.4, 9.4.1)
- stor stil (exakt markering av stilsort) ⋮⋮⋮⋮⋮⋮ (3.4, 3.4.4)
- streck (2.2)
- streck (betonad stavelse – höjning i verslära), – ⋮⋮ (7.3)
- streck med apostrof (betonad stavelse – höjning i verslära), †
 ⋮⋮ (7.3)
- streck under bokstav, _ ⋮⋮⋮⋮ (4.1.3, se även 4.1.2)
- streck över bokstav, ¯ ⋮⋮⋮⋮ (4.1.3, se även 4.1.2)
- större än-tecken, > ⋮⋮⋮⋮ (6.7)
- subtraktionstecken, minus, – ⋮⋮ (6.2)
- t (gemen bokstav) ⋮⋮ (1.1)
- tankstreck, replikstreck, – ⋮⋮⋮⋮ (2.2, 9.4)
- teckenposition under bokstav, ⋮⋮ (3.3, 4.1.3)
- teckenposition över bokstav, ⋮⋮ (3.3, 4.1.3)
- thorn (isländsk bokstav), þ ⋮⋮⋮⋮ (0)
- tilde (över bokstav), ~ ⋮⋮⋮⋮ (4.1.3, se även 4.1.2)
- tilde, fristående, ~ ⋮⋮⋮⋮ (4.1.4)
- tomt utrymme för ifyllnad (utelämnad text) ⋮⋮⋮⋮⋮⋮ (9.5, 9.5.4)

trade mark-tecken, ™ ⠠⠠⠠⠠⠠⠠ (2.6)

tre punkter (avbrutet ord eller avbruten mening), ... ⠠⠠⠠
(9.5, 9.5.1, 9.5.2)

trema (över bokstav), ¨ ⠠⠠⠠ (4.1.3, se även 4.1.2)

trema, fristående, ¨ ⠠⠠⠠ (4.1.4)

tum, sekund, " ⠠⠠ (6.9)

tyska bokstäver (4.4.2)

tyskt y, u med trema (gemen bokstav), ü ⠠⠠ (1.1, 4.1.1, 4.4.2, 4.4.5)

u (gemen bokstav) ⠠⠠ (1.1)

understreck, _ ⠠⠠⠠ (2.4, 2.4.7)

understruken text (exakt markering av stilsort) ⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠ (3.4, 3.4.4)

upprepningstecken (även citattecken, anföringstecken), " ⠠⠠
(9.4, 9.4.3)

utdrag ur text (transumttecken), --- ⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠
(9.5, 9.5.3)

utelämnad bokstav (utelämnad text) ⠠⠠ (9.5, 9.5.4)

utelämnad text (9.5)

utelämnat huvudord, fristående tilde, ~ ⠠⠠⠠ (2.4, 2.4.9)

utropstecken, ! ⠠⠠ (2.1)

v (gemen bokstav) ⠠⠠ (1.1)

verslära (7.3)

versaltecken ∷ (3.2, 3.2.1)

vinkelparentes, ⟨ ⟩ ∷ ∷ ∷ ∷ ∷ (2.3, 2.3.4)

vänster hakparentes, [∷ (2.3, 2.3.2)

vänster hjälpparentes ∷ ∷ (2.3, 3.3, 3.3.3)

vänster klammerparentes, { ∷ ∷ (2.3, 2.3.5)

vänster rund parentes, vänster bågpårentes, (∷ (2.3, 2.3.1)

vänster vinkelparentes, ⟨ ∷ ∷ (2.3, 2.3.4)

w (gemen bokstav) ∷ (1.1)

x (gemen bokstav) ∷ (1.1)

y (gemen bokstav) ∷ (1.1)

yentecken, ¥ ∷ ∷ (2.5)

z (gemen bokstav) ∷ (1.1)

å (gemen bokstav) ∷ (1.1)

ä (gemen bokstav) ∷ (1.1)

ö (gemen bokstav) ∷ (1.1)

övre index ∷ (3.3, 3.3.2)

Teckenregister

Sorteringen i teckenregistret är gjord efter antal punkter i punktskriftstecknen från en till sex. Punktskriftstecken med samma antal punkter är sorterade efter den inbördes nummerordningen. Tecken som i punktskrift återges med flera punktskriftstecken har sorterats först efter det första punktskriftstecknet, därefter det andra o.s.v.

De fonetiska tecknen återfinns inte här utan i avsnitt 4.5. Förteckningar över punktskriftstecken på andra språk finns i avsnitt 4.4.

⠁	a	gemen bokstav a (1.1)
⠂	,	komma (2.1)
⠃	,	decimalkomma (5.2)
⠄	.	punkt (2.1)
⠅	.	decimalpunkt (5.2)
⠆		punkt som i vissa fall används i punktskrift för att gruppera långa tal (5.3)
⠇⠇⠇	...	tre punkter (avbrutet ord eller avbruten mening) (9.5, 9.5.1, 9.5.2)
⠈		förtecken före bokstäver med diakritiska tecken, det generella skrivsättet (4.1.2)
⠉	ˆ	medelstark betoning (fonetik; i svartskrift rak markering i underkant på raden) (4.5.4)
⠊	◦	ring (listtecken) (0, 9.4)

⠠	,	apostrof, inre citat (2.1)
⠠	'	fot (6.9)
⠠	'	minut (6.9)
⠠ ⠠ ⠠ ⠠ ⠠		andra språk (markering för) (4.3)
⠠ ⠠	⸘	streck med apostrof (betonad stavelse – höjning i verslära) (7.3)
⠠		förtecken för versaler (3.2, 3.2.1)
⠠ ⠠		avskiljare efter uppslagsord (även markering av enstaka ord – stilsorter) (9.4, 9.4.2)
⠠ ⠠		notprefix (musik) (8)
⠠ ⠠		stilsorter, markering av enstaka ord, <i>kursiv stil</i> i första hand (3.4, 3.4.1)
⠠ ⠠ ⠠ ⠠	,	stilsorter, markering av orddelar (3.4, 3.4.3)
⠠ ⠠		förtecken för flera versaler i följd (3.2, 3.2.2)
⠠ ⠠ ⠠		förtecken för flera ord med versaler (3.2, 3.2.3)
⠠ ⠠ ⠠ ⠠		stilsorter, markering av flera ord, <i>kursiv stil</i> i första hand (3.4, 3.4.2)
⠠ ⠠	<	vänster vinkelparentes (2.3, 2.3.4)
⠠ ⠠	>	höger vinkelparentes (2.3, 2.3.4)

⠠⠠⠠⠠	{	vänster klammerparentes (2.3, 2.3.5)
⠠⠠⠠⠠	}	höger klammerparentes (2.3, 2.3.5)
⠠⠠	b	gemen bokstav b (1.1)
⠠⠠	k	gemen bokstav k (1.1)
⠠⠠	c	gemen bokstav c (1.1)
⠠⠠	e	gemen bokstav e (1.1)
⠠⠠	å	gemen bokstav å (1.1)
⠠⠠	;	semikolon (2.1)
⠠⠠	i	gemen bokstav i (1.1)
⠠⠠	:	kolon (2.1, 5.2)
⠠⠠	:	långt ljud (fonetik; i svartskrift markering med kolon där punkterna är trekantiga; alternativt kolon) (4.5.4)
⠠⠠	?	frågetecken (2.1)
⠠⠠	/	snedstreck (2.1),
⠠⠠	/	divisionstecken (snett bråkstreck) (6.5, 6.5.1)
⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠	/: :/	repristecken (7.2)
⠠⠠	*	asterisk, stjärna (2.4, 0, 6.4, 6.4.3, 9.4, 9.4.1)
⠠⠠	-	bindestreck (2.2, 9.4)

⠄	–	minus, subtraktionstecken (6.2)
⠄	-	streck (betonad stavelse – höjning i verslära) (7.3)
⠄⠄	–	tankstreck, replikstreck (2.2, 9.4)
⠄⠄⠄⠄⠄⠄⠄⠄⠄⠄⠄⠄⠄⠄⠄⠄	---	utdrag ur text (transumttecken) (9.5, 9.5.3)
⠄⠄⠄⠄		tomt utrymme för ifyllnad (utelämnad text) (9.5, 9.5.4)
⠄		förtecken för flera olika skrivtecken (2.4)
⠄		förtecken för valutatecken (2.5)
⠄		förtecken för fristående diakritiska tecken (4.1.4)
⠄	'	stark betoning (fonetik; i svartskrift rak markering i överkant på raden) (4.5.4)
⠄⠄	¸	fristående cedilj (4.1.4)
⠄⠄	¢	centtecken (2.5)
⠄⠄	€	eurotecken (2.5)
⠄⠄	¨	fristående trema (4.1.4)
⠄⠄	~	fristående tilde (4.1.4), utelämnat huvudord (2.4.9)

⠠⠠⠠⠠	`	fristående grav accent (4.1.4)
⠠⠠⠠⠠	\	omvänt snedstreck, bakstreck (2.4, 2.4.6)
⠠⠠⠠⠠	´	fristående akut accent (4.1.4)
⠠⠠⠠⠠	_	understreck (2.4, 2.4.7)
⠠⠠⠠⠠	£	pundtecken (2.5)
⠠⠠⠠⠠	\$	dollartecken (2.5)
⠠⠠⠠⠠	^	fristående cirkumflex (4.1.4)
⠠⠠⠠⠠		vänster hjälpparentes (2.3, 3.3, 3.3.3)
⠠⠠⠠⠠	†	kors (2.4, 2.4.3)
⠠⠠⠠⠠		höger hjälpparentes (2.3, 3.3, 3.3.3)
⠠⠠⠠⠠	˘	fristående omvänd cirkumflex (4.1.4)
⠠⠠⠠⠠	#	nummertecken, fyrkant (2.4, 2.4.4)
⠠⠠⠠⠠	@	snabel-a (2.4, 2.4.5)
⠠⠠⠠⠠	¥	yentecken (2.5)
⠠⠠⠠⠠	▪	fyrkant (listtecken) (0, 9.4)
⠠⠠		stilsorter, markering av enstaka ord, fetstil i första hand (3.4, 3.4.1)
⠠⠠⠠⠠⠠⠠		stilsorter, markering av orddelar (3.4, 3.4.3)

⠠⠠⠠⠠⠠⠠		fin stil (exakt markering av stilsort) (3.4, 3.4.4)
⠠⠠⠠⠠⠠⠠		spärrad stil (exakt markering av stilsort) (3.4, 3.4.4)
⠠⠠⠠⠠⠠⠠		kursiv stil (exakt markering av stilsort) (3.4, 3.4.4)
⠠⠠⠠⠠⠠⠠		understruken stil (exakt markering av stilsort) (3.4, 3.4.4)
⠠⠠⠠⠠⠠		stilsorter, markering av flera ord, fetstil i första hand (3.4, 3.4.2)
⠠⠠⠠⠠⠠⠠		stor stil (exakt markering av stilsort) (3.4, 3.4.4)
⠠⠠⠠⠠⠠⠠		fetstil (exakt markering av stilsort) (3.4, 3.4.4)
⠠⠠	”	citattecken, anföringstecken (2.1, 9.4)
⠠⠠	”	upprepningstecken (9.4, 9.4.3)
⠠⠠	”	sekund (6.9)
⠠⠠	”	tum (6.9)
⠠⠠		förtecken för grekisk bokstav (4.4.6)
⠠⠠		utelämnad bokstav (utelämnad text) (9.5, 9.5.4)
⠠⠠⠠⠠⠠⠠	[]	fonetisk parentes (2.3, 2.3.3, 4.5.1)
⠠⠠	l	gemen bokstav l (1.1)

⠠	f	gemen bokstav f (1.1)
⠠	h	gemen bokstav h (1.1)
⠠	U	båge, obetonad stavelse (sänkning i verslära) (7.3)
⠠		förtecken för nedre index (3.3, 3.3.2)
⠠		teckenposition under bokstav (3.3, 3.3.2)
⠠⠠	,	cedilj (under bokstav) (4.1.3, se även 4.1.2)
⠠⠠	.	punkt/prick under bokstav (4.1.3, se även 4.1.2)
⠠⠠	_	streck under bokstav (4.1.3, se även 4.1.2)
⠠	m	gemen bokstav m (1.1)
⠠	o	gemen bokstav o (1.1)
⠠	u	gemen bokstav u (1.1)
⠠	d	gemen bokstav d (1.1)
⠠	√	rottecken (6.8)
⠠		avskiljningstecken mellan siffror och de gemena bokstäverna a-j (5.5)
⠠		avslutningstecken (3.3, 3.3.1)
⠠	s	gemen bokstav s (1.1)

⠁	!	utropstecken (2.1)
⠠	(vänster rund parentes, vänster bågparentes (2.3.1)
⠠⠠⠠	©	copyrighttecken (2.6)
⠠⠠⠠	®	registreringstecken (2.6)
⠠⠠⠠⠠	™	trade mark-tecken (2.6)
⠠	j	gemen bokstav j (1.1)
⠠	ö	gemen bokstav ö (1.1)
⠠	+	additionstecken, plus (6.1)
⠠	~	modifieringstecken (fonetik; nasal) (4.5.3)
⠠	ä	gemen bokstav ä (1.1)
⠠	§	paragraftecken (2.4, 2.4.1, 3.3)
⠠		förtecken för övre index, exponent (3.3, 3.3.2)
⠠		teckenposition över bokstav (3.3, 4.1.3)
⠠⠠	·	punkt/prick över bokstav (4.1.3, se även 4.1.2)
⠠⠠	¨	trema (över bokstav) (4.1.3, se även 4.1.2)

⠠⠠⠠⠠	~	tilde (över bokstav) (4.1.3, se även 4.1.2)
⠠⠠⠠⠠	`	grav accent (över bokstav) (4.1.3, se även 4.1.2)
⠠⠠⠠⠠	´	akut accent (över bokstav) (4.1.3, se även 4.1.2)
⠠⠠⠠⠠	-	streck över bokstav (4.1.3, se även 4.1.2)
⠠⠠⠠⠠	^	cirkumflex (över bokstav) (4.1.3, se även 4.1.2)
⠠⠠⠠⠠	˘	omvänd cirkumflex (över bokstav) (4.1.3, se även 4.1.2)
⠠⠠)	höger rund parentes, höger bågpärentes (2.3.1)
⠠⠠		lodstreck (2.4, 2.4.8)
⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠	::	repristecken (7.2)
⠠⠠	p	gemen bokstav p (1.1)
⠠⠠	r	gemen bokstav r (1.1)
⠠⠠	v	gemen bokstav v (1.1)
⠠⠠	g	gemen bokstav g (1.1)
⠠⠠	ü	tyskt y, u med trema (gemen bokstav) (1.1, 4.1.1, 4.4.2, 4.4.5)
⠠⠠	—	divisionstecken (horisontellt bråkstreck) (6.5, 6.5.2)

⠠	n	gemen bokstav n (1.1)
⠠	x	gemen bokstav x (1.1)
⠠	z	gemen bokstav z (1.1)
⠠	%	procenttecken (6.6)
⠠⠠	‰	promilletecken (6.6)
⠠	t	gemen bokstav t (1.1)
⠠	è	e med grav accent (gemen bokstav) (1.1, 4.1.1, 4.4.3)
⠠	=	likhetstecken (6.3)
⠠	w	gemen bokstav w (1.1)
⠠		siffertecken (1.2, 5.1)
⠠⠠	>	större än-tecken (6.7)
⠠⠠	<	mindre än-tecken (6.7)
⠠	q	gemen bokstav q (1.1)
⠠⠠	.	multiplikationstecken, punkt (6.4, 6.4.1)
⠠⠠	°	gradtecken (6.9)
⠠⠠	×	multiplikationstecken (kryss) (6.4, 6.4.2)
⠠	à	a med grav accent (gemen bokstav) (1.1, 4.1.1, 0, 4.4.3)

⠠	[vänster hakparentes (2.3, 2.3.2)
⠠	&	et-tecken (2.4, 2.4.2)
⠠	y	gemen bokstav y (1.1)
⠠]	höger hakparentes (2.3, 2.3.2)
⠠	é	e med akut accent (gemen bokstav) (1.1, 4.1.1, 4.4.3, 4.4.4)
⠠	•	kula (listtecken) (0, 9.4)